

Uchwała Nr XXXII/694/12
Rady Miasta Gdańska
z dnia 29 listopada 2012 roku

**w sprawie przyjęcia Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego
na lata 2012 – 2015**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz.1591; z 2002 r. Dz. U. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Dz. U. Nr 80, poz.711, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Dz. U. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759; z 2005 r. Dz. U. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Dz. U. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Dz. U. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218 z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458 zm.: z 2009 r. Nr 52, poz.420, Nr 157, poz. 1241; z 2010 r. Nr 28, poz.142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz.675 ,z 2011 r. Nr 21, poz. 113 , Nr 117, poz. 679, Nr 134 poz.777, Nr 149 poz. 887, Nr 217, poz.1281 Dz. U. 2012 .567), art. 4 ust. 1 pkt 2, art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 167, poz. 1759, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218, 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 92, poz. 753, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281) art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011r. Nr 231, poz. 1375) w związku z § 4 ust. 1 pkt. 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128)

uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gdański Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012 – 2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gdańska.

§ 3

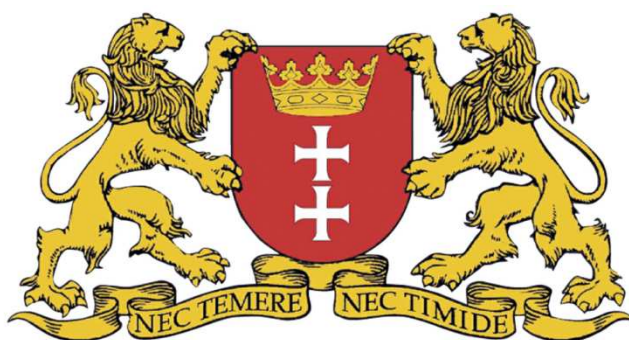
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miasta Gdańska

Bogdan Oleszek

Załącznik do Uchwały Nr XXXII/694/12
Rady Miasta Gdańska
z dnia 29 listopada 2012 roku

GDAŃSKI PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2012 - 2015

GDAŃSK
morze możliwości

Gdańsk 2012

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	5
II.	DIAGNOZA	6
III.	ZESTAWIENIE CELÓW OGÓLNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH NARODOWEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO, KTÓRE ZOSTAŁY PRZYPISANE DO REALIZACJI SAMORZĄDOM POWIATÓW I GMIN	9
IV.	SPOSÓB REALIZACJI, FINANSOWANIA I MONITOROWANIA PROGRAMU	10
V.	REALIZATORZY PROGRAMU	12
VI.	PRIORYTETY PROMOCJI ZDROWIA PSYCHICZNEGO W GDAŃSKU	13
VII.	CELE I ZADANIA DO REALIZACJI	14
VIII.	ZAKŁADANE REZULTATY	18
ZAŁĄCZNIKI DO PROGRAMU:		
1.	ZAMACHY SAMOBÓJCZE W WOJ. POMORSKIM W 2011R. (DANE KOMENDY WOJEWÓDZKIEJ POLICJI W GDAŃSKU)	21
2.	INFORMACJA O DZIAŁANIACH ZREALIZOWANYCH W GDAŃSKU W ROKU 2011 W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO	22
3.	PROGRAM PILOTAŻOWY. PUNKT WSPARCIA ŚRODOWISKOWEGO DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI NA BAZIE ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY	37
4.	DANE TELEADRESOWE PODMIOTÓW ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI	54

Gdański Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012 – 2015

*„Zdrowie psychiczne jest kapitałem pozwalającym na realizowanie
intelektualnego i emocjonalnego potencjału obywateli oraz znalezienie
i odgrywanie swoich ról w życiu społecznym, w szkole i w pracy”*

Zielona Księga „Poprawa zdrowia psychicznego ludności. Strategia Zdrowia Psychicznego
dla Unii Europejskiej” Bruksela 2005 r.

Gdańsk, październik 2012 r.

Wprowadzenie

Światowa Organizacja Zdrowia określiła zdrowie jako „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie tylko jako brak choroby lub zniedołężnienia”. W tym aspekcie zdrowiem psychicznym jest stan, w którym osoba zdaje sobie sprawę ze swego potencjału, może sobie radzić ze stresem, pracować efektywnie oraz jest w stanie funkcjonować w społeczeństwie, a także jest w stanie wnieść wkład w życie danej wspólnoty.

W związku z powyższym zdrowie psychiczne jest istotnym obszarem zdrowia publicznego. Mając na uwadze dynamikę problemów zdrowia psychicznego oraz ich istotność zostało opracowanych szereg dokumentów, między innymi przez WHO, UE, a także Polskę, w których określono cele, zadania i modele opieki psychiatrycznej.

Istnieje konieczność opracowania programu w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców Gdańska z uwagi na zróżnicowane problemy zdrowotne i społeczne, poziom zasobów opieki psychiatrycznej oraz na demografię i uwarunkowania epidemiologiczne.

Podstawą opracowania Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012 – 2015, obejmującego zadania gminy i powiatu, są następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. j.t. z 2011r., Nr 231, poz. 1375);
- 2) Ustawa z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. j.t. z 2001r Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 05 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. j.t. z 2001r. Nr 142 poz. 1592 z późn. zm.);
- 4) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008r. Nr 164, poz.1027 z późn. zm.);
- 5) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz.U. j. t. z 2011r. Nr 24, poz. 128 z późn. zm.).

Zakres programu obejmuje również zadania w zakresie ochrony zdrowia psychicznego wynikające z następujących aktów prawnych:

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. j.t. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.);
- 2) Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2005 Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
- 4) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 ze zm.);
- 5) Ustawa z dnia 26 października 1992 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 ze zm);
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii; (Dz.U. z 2012.124);
- 7) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty; (Dz.U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.);
- 8) Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej; (Dz.U. z 2011r. Nr 112, poz. 654 ze zm.);
- 9) Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy; (Dz.U. z 1998r. Nr 21, poz.94 ze zm.);
- 10) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. (Dz.U. z 2010r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.);

Skuteczność Programu jest uwarunkowana dobrą koordynacją. Program ten ma połączyć w działający system w aspekcie zdrowia psychicznego zadania, które są realizowane obecnie jako odrębne działania podejmowane na rzecz: osób uzależnionych, dotkniętych przemocą, w tym mobbingiem, rodzin dysfunkcyjnych, dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi, seniorów, osób bezdomnych, osób bezrobotnych.

Diagnoza

Zaburzenia psychiczne, słabe zdrowie psychiczne i zaburzenia zachowania występują w każdym wieku u obu płci, w różnych kulturach i grupach ludności. Zgodnie z opinią Instytutu Psychiatrii i Neurologii prawdopodobieństwo zaburzeń psychicznych jest większe u ludzi o niższym statusie społeczno – ekonomicznym, wśród mniejszości etnicznych, u bezrobotnych, osób niepełnosprawnych, chorujących przewlekłe somatycznie, osób znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych.

Dostępnym wskaźnikiem stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa jest rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych rejestrowanych w placówkach psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym w placówkach leczenia uzależnień od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz leków. Z ogólnopolskich danych statystycznych przedstawionych w Narodowym Programie Zdrowia Psychicznego wynika, że w ciągu 18 lat wskaźnik rejestrowanego rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych wzrósł o 119% (z 1629 do 3571 na 100.000 ludności/w opiece ambulatoryjnej) i o 50% (z 362 do 542 na 100.000 ludności/w opiece stacjonarnej). Szybciej od wskaźników rozpowszechnienia rosną wskaźniki zapadalności (zgłoszenia po raz pierwszy w danym roku). W okresie między 1990 a 2004 r. wskaźnik zapadalności w lecznictwie ambulatoryjnym wzrósł o 136% tj. z 444 do 1046 na 100.000 ludności, w lecznictwie całodobowym wskaźnik wzrósł o 84% tj. ze 129 do 237 na 100.000 ludności.

W ciągu 18 lat w opiece ambulatoryjnej w Polsce wystąpił wzrost występowania wszystkich kategorii zaburzeń psychicznych. Najczęściej leczone były osoby z zaburzeniami depresyjnymi i lękowymi. Przewiduje się, że depresja będzie w 2020 roku drugą pod względem częstości przyczyną niepełnosprawności na świecie, a w krajach uprzemysłowionych najczęstszą chorobą (Zdrowie dla Pomorza). Depresja postrzegana jako stan upośledzający i zagrażający życiu stanowi duże obciążenie dla społeczeństwa; często współistnieje z innymi schorzeniami wywierając niekorzystny wpływ na ich przebieg i leczenie. Pośrednie koszty ekonomiczne związane z depresją to zmniejszenie wydajności pracy, absencja chorobowa, zasiłki chorobowe i wypłacane renty.

W ostatnich 18 latach widoczny jest również sukcesywnie wzrastający wskaźnik osób leczonych z powodu uzależnień, w tym uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych, zarówno w opiece ambulatoryjnej, jak i stacjonarnej.

Na zwiększenie się liczby zaburzeń lękowych, depresji, nadużywanie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zachowań samobójczych mają duży wpływ dokonujące się zmiany społeczne, w tym zmiany jakim podlega współczesna rodzina. Wzrasta liczba rodzin dysfunkcyjnych wychowawczo, co w konsekwencji powoduje, że w dzisiejszej rzeczywistości na zaburzenia psychiczne w dużym stopniu narażone są dzieci i młodzież.

Z drugiej strony jedną z grup szczególnie zagrożonych depresją jest powiększająca się populacja ludzi w podeszłym wieku, u których ból, pogorszenie percepcji zmysłów, ograniczenia w codziennym funkcjonowaniu, negatywne zdarzenia losowe, śmierć bliskich, samotność, brak wsparcia społecznego i dostrzegalne niedostatki opieki zdrowotnej zwiększają ryzyko wystąpienia tego zaburzenia.

W grupie osób czynnych zawodowo do problemów ze zdrowiem psychicznym mogą prowadzić niewłaściwe warunki pracy, między innymi negatywny styl zarządzania, małe wsparcie społeczne, słaba komunikacja i niedostateczna informacja, przeciążenie pracą, presja czasowa, powtarzające się zadania, konflikty interpersonalne, niepewność zatrudnienia oraz zmiany organizacyjne. W Europie 28% zatrudnionych podaje, że odczuwa stres w pracy – jest to drugi pod względem częstości powód występowania problemów psychicznych. Stresujące warunki pracy zwiększają ryzyko zachowań lękowych, depresyjnych, wypalenia.

Szczególnym zjawiskiem wpływającym niekorzystnie na funkcjonowanie społeczne i zawodowe pracownika jest mobbing, który skutkuje zawsze zaburzeniami w sferze psychiki,

zdrowia fizycznego i funkcjonowania społecznego. W Polsce nie ma dostępnych aktualnych, kompleksowych badań skali tego problemu. Jednak według informacji udostępnionych przez Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia" w Polsce przybywa ofiar mobbingu, min. Państwowa Inspekcja Pracy odnotowuje wzrost skarg dotyczących mobbingu.

Jak wynika z danych zawartych w Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego do roku 2013 wzrost zachorowań na choroby psychiczne w pomorskim jest większy niż w kraju i wynosi 11,8% przy 6,6% w Polsce.

Aby przeciwdziałać tym zagrożeniom w obszarze zdrowia psychicznego w Gdańsku podejmuje się na poziomie lokalnym działania w zakresie jego ochrony. Przygotowany niniejszy Program opiera się o istniejące zasoby Miasta. Informacja o działaniach podjętych w Gdańsku w tym zakresie w roku 2011 jest przedstawiona w załączniku nr 2.

Szczególne znaczenie w gdańskim zintegrowanym systemie pomocy środowiskowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi pełni Punkt Wsparcia Środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, realizowany jako projekt pilotażowy na bazie Środowiskowego Domu Samopomocy. Obecnie Punkt ten jest odrębną inicjatywą realizującą zadanie wielokierunkowego wsparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz pełni funkcję koordynacyjną. Podsumowanie prowadzonego pilotażu wraz z wnioskami i propozycjami do wdrożenia jest przedstawione w załączniku nr 3.

Aktualny stan zasobów instytucjonalnych opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w Gdańsku oraz innych form opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi na terenie Gdańska przedstawiono w poniższych tabelach nr 1, 2 i 3. Tabele ze szczegółowymi informacjami teleadresowymi świadczącymi usługi w tym zakresie przedstawiono w załączniku nr 4. Przedstawiona informacja dotyczy aktualnie realizowanego zakresu zadań, który może ulec zmianie.

Tabela nr 1

Rodzaj świadczeń: Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w Gdańsku (stan na dzień 11 kwiecień 2012 roku)

	Zakres świadczeń	Liczba placówek
Placówki dla dorosłych	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	17
	Poradnia Leczenia Nerwic	2
	Poradnia – Świadczenia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu	4
	Poradnia – Świadczenia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych Innych Niż Alkohol	2
	Poradnia Psychologiczna	1
	Program Leczenia Substytucyjnego	1
	Oddział Dzienny Psychiatryczny dla Dorosłych	4
	Oddział Dzienny – Świadczenia Psychiatryczne Geriatryczne	1
	Oddział Dzienny – Terapii Uzależnienia Od Alkoholu	2
	Leczenie Środowiskowe (domowe)	1
	Oddział stacjonarny – Świadczenia Psychiatryczne Dla Dorosłych	8
	Oddział stacjonarny – Leczenie Zaburzeń Nerwicowych Dla Dorosłych	1
	Oddział stacjonarny – Leczenie Uzależnień, w Tym Świadczenia Terapii Uzależnienia Od Alkoholu	1
	Oddział stacjonarny – Leczenie Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych (Detoksykacji)	1
	Oddział stacjonarny – Świadczenia Rehabilitacyjne Dla Uzależnionych Od Substancji Psychoaktywnych	1
Oddział stacjonarny – Świadczenia Rehabilitacji dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych ze Współistniejącymi Innymi	1	

	Zaburzeniami Psychicznymi Głównie Psychotycznymi (podwójna diagnoza)	
	Izba Przyjęć Szpitala	1
Placówki dla dzieci	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży	3
	Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju	1
	Oddział Dzienny Psychiatryczny Rehabilitacyjny dla Dzieci i Młodzieży	1
	Oddział stacjonarny – Świadczenia Psychiatryczne Dla Dzieci i Młodzieży	1
Razem:		56

Tabela nr 2

Realizacja w 2012 roku w Gdańsku różnych form opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi (informacja Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku)

Rodzaj zadań	Liczba form/ miejsc
Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną	5 mieszkań / 15 miejsc
Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób chorych psychicznie	1 mieszkanie / 3 miejsca
Prowadzenie i zapewnienie miejsc w klubach samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	4 Kluby / 42 miejsca
Prowadzenie środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	4 domy / 97 miejsc
Prowadzenie środowiskowego domu samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną	4 domy / 102 miejsca
Prowadzenie Warsztatów terapii Zajęciowej	9 warsztatów / 227 miejsc
Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	3 asystentów / 60 osób
Punkt Wsparcia Środowiskowego dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi na bazie Środowiskowego Domu Samopomocy i Dziennego Domu Pomocy	1 punkt
Prowadzenie Punkt Informacji i Wsparcia dla Osób z Chorobą Alzheimera	1 punkt
Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	5 podmiotów / 145 osób
Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej z 8hostelem na 10 miejsc CIK PCK	1 ośrodek i 10 miejsc hostelowych

Tabela nr 3

Dofinansowanie w 2012 roku działania poradni geriatrycznych w Gdańsku

Rodzaj zadań	Liczba placówek
Dofinansowane przez Miasto Gdańsk w 2012 poradnie geriatryczne	2

Działania te obejmują świadczenia zdrowotne, które są uzupełnieniem ze środków Miasta Gdańska oferty Narodowego Funduszu Zdrowia, a skierowane są do osób w wieku 60 lat i powyżej ze wskazaniem lekarskim, które wymagają pomocy w zakresie:

- oceny niepełnosprawności wraz z opieką rehabilitacyjną,
- profilaktyki schorzeń i niepełnosprawności,
- wsparcia psychologicznego,
- edukacji rodziny i opiekunów w zakresie opieki nad osobą starszą.

Zestawienie celów ogólnych i szczegółowych Narodowego Programu Ochrony Zdrowia
Psychicznego,
które zostały przypisane do realizacji samorządom powiatów i gmin

Cel główny 1:

Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Cele szczegółowe:

- 1.1 Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie z sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu;
- 1.2 Zapobieganie zaburzeniom psychicznym;
- 1.3 Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 1.4 Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Cel główny 2:

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym

Cele szczegółowe:

- 2.1 Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej
- 2.2 Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego
- 2.3 Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi
- 2.4 Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy

Sposób realizacji, finansowania i monitorowania programu

Program określa najistotniejsze elementy polityki zdrowotnej i wyznacza kierunki w zakresie poprawy stanu psychicznego mieszkańców Gdańska oraz umożliwienia im udziału w życiu społecznym. Program ten ukierunkowuje również działania podejmowane w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia psychicznego w ramach programów miejskich:

- promocji i profilaktyki zdrowia,
- profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych,
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- na rzecz osób niepełnosprawnych;
- promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy;
- rozwiązywania problemu bezdomności i łagodzenia jej skutków;
- programu współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi;
- szkolnych programów profilaktycznych;
- innych programów systemu integracji społecznej.

Przyjęty kierunek budowy programu porządkuje działania podejmowane w Gdańsku w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zbiera informacje w tym zakresie.

Program ma strategiczny charakter i zakłada kontynuację działań przedstawionych w informacji sprawozdawczej za rok 2011 oraz podejmowanie nowych działań mających na celu poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym osób uzależnionych, dotkniętych przemocą (również mobbingiem), ze szczególnym zwróceniem uwagi na dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych oraz osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Program jest spójny z kierunkami Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów społecznych do roku 2015 oraz Programu Operacyjnego „Gdańsk Moje Miasto” do Strategii Rozwoju Gdańska do roku 2015.

Gdański Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012 – 2015 będzie realizowany poprzez szczegółowe programy i projekty, które będą odpowiedzią na określone cele i zadania. Szczegółowe programy i projekty zdrowotne powinny spełniać wytyczne opracowane dla programów zdrowotnych przez Agencję Oceny Technologii Medycznych. Zalecany schemat programu zdrowotnego dostępny jest na stronie www.aotm.gov.pl

Skuteczność realizacji Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012 – 2015 wymaga zapewnienia określonych warunków, szczególnie:

- upowszechnienia celów i zadań programu;
- przygotowania odpowiednich materiałów informacyjnych, dostosowanych do potrzeb różnych grup ludności;
- opracowania harmonogramu zadań wraz z określeniem wskaźników ich realizacji przez uczestników programu i zapewnienia odpowiednich środków finansowych w swoich budżetach przez jednostki odpowiedzialne za realizację zadań. Opracowanie harmonogramu realizacyjnego w perspektywie roku przyjmowane będzie do realizacji w drodze zarządzenia Prezydenta Miasta Gdańska;
- nadania priorytetu problematyce ochrony zdrowia i różnym przedsięwzięciom profilaktycznym poprzez uwzględnianie zadań niniejszego Programu w w/w programach miejskich;
- zapewnienia odpowiednich środków na wdrażanie projektów promocji zdrowia psychicznego i edukacji zdrowotnej między innymi poprzez uwzględnianie wydatków w w/w programach miejskich oraz pozyskiwanie środków pozabudżetowych.

Realizacja programu stanowić będzie ważny element profilaktyki zdrowia psychicznego mieszkańców Miasta Gdańska, a ochrona zdrowia psychicznego będzie działaniem ciągłym. Monitoring i ewaluacja działań Programu prowadzona będzie przez powołany zespół konsultacyjny oraz Koordynatora Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012 – 2015 w oparciu o roczne harmonogramy zadań.

Realizatorzy programu:

- Urząd Miejski w Gdańsku;
- placówki ochrony zdrowia działające na terenie Miasta Gdańska;
- szkoły i placówki oświatowo – wychowawcze działające na terenie Miasta Gdańska;
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku;
- Gdański Zespół Żłobków;
- Gdańskie Centrum Profilaktyki Uzależnień;
- Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży;
- Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności Gdańsku;
- Ośrodek Promocji Zdrowia i Sprawności Dziecka;
- Powiatowy Urząd Pracy w Gdańsku;
- placówki systemu pomocy społecznej, systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej;
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny powołany do realizacji zadań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Gdańska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych;
- Gdańska Spółdzielnia Socjalna;
- organizacje pozarządowe działające na terenie Miasta Gdańska;
- organizacje zrzeszające pracodawców.

Priorytety promocji zdrowia psychicznego w mieście Gdańsku:

W zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym określono następujące priorytety:

- 1) **Przeciwdziałanie dysfunkcjom wychowawczym** – wsparcie rodziców i rozwijanie ich kompetencji rodzicielskich, zwłaszcza w grupach ryzyka np. w rodzinach z chorym dzieckiem i rodzinach z chorymi rodzicami; podnoszenie poziomu świadomości społecznej o szkodliwości alkoholu, substancji psychoaktywnych i tytoniu w czasie ciąży; zwiększanie dostępności do różnych form opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz wychowania przedszkolnego; rozszerzenie oferty terapeutycznej dla rodzin i dzieci; zapobieganie przemocy w rodzinie.
- 2) **Profilaktyka zaburzeń psychicznych i promocja zdrowia psychicznego w szkołach i placówkach opiekuńczo – wychowawczych** – rozszerzenie oferty programów profilaktyki zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży; przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, profilaktyki uzależnień; zmniejszanie zjawiska absencji i wypadania z systemu szkolnego dzieci i młodzieży. Promowanie zdrowego stylu życia.
- 3) **Wspieranie zdrowego psychicznie starzenia się** – poprawa zdrowia psychicznego seniorów z uwzględnieniem potrzeb osób przewlekle chorych; zmniejszanie dyskryminacji osób starszych w życiu społeczno - zawodowym; promowanie działań poprawiających stan zdrowia i dobre samopoczucie seniorów.
- 4) **Zapobieganie stygmatyzacji i zwiększanie poziomu integracji społecznej** – ograniczanie wykluczenia społecznego i dyskryminacji; zmniejszenie liczby osób izolowanych społecznie; zwiększenie wsparcia społecznego i wzmocnienie więzi społecznych; zwiększenie wsparcia i pomocy bytowej dla osób chorujących psychicznie; zwiększenie oferty mieszkalnictwa wspomaganego dla osób z zaburzeniami psychicznymi wraz z ofertą wsparcia; aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych i zaburzonych psychicznie.
- 5) **Promocja zdrowia psychicznego w środowisku pracy** – promocja dobrej organizacji pracy i komunikacji interpersonalnej; promocja pozytywnych relacji społecznych; przeciwdziałanie zachowaniom naruszającym wizerunek pracownika, jego pozycję zawodową i zdrowie; przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.

W zakresie zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym:

- 6) **Zapobieganie depresji i przeciwdziałanie zachowaniom suicydalnym** – dostarczenie wiedzy o prawidłowym funkcjonowaniu społecznym i ochronie zdrowia psychicznego; rozszerzenie oferty specjalistycznej pomocy; informowanie o dostępnej ofercie wsparcia i pomocy; wzmocnienie środowisk lokalnych poprzez rozwijanie form aktywizujących mieszkańców.
- 7) **Poszerzenie oferty środowiskowej** dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 8) **Koordinacja działań w zakresie psychiatrii środowiskowej** w celu zwiększenia skuteczności przepływu informacji pomiędzy instytucjami wspierającymi osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Cele i zadania do realizacji:

Cel główny 1 Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Lp.	Zadanie	Koordynator	Formy realizacji	Termin
Cel szczegółowy 1.1 Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie z sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu				
1.	Opracowanie i dystrybucja materiałów edukacyjno - informacyjnych opartych na wiedzy naukowej dotyczących promocji zdrowia psychicznego adresowanych do rodziców, dzieci, młodzieży, seniorów, osób niepełnosprawnych, pracodawców)	Referat Profilaktyki i Promocji Zdrowia Wydziału Polityki Społecznej UMG	Projekty realizowane w ramach GPPIRPA i PPIPZ oraz projekty finansowane ze źródeł pozabudżetowych np. środki UE	2013-2014
2.	Organizowanie w szkołach i placówkach opiekuńczo – wychowawczych działań promujących zdrowie psychiczne	Wydział Edukacji UMG i MOPR	Projekty realizowane w ramach GPPIRPA i PPIPZ oraz projekty finansowane ze źródeł pozabudżetowych np. środki UE	2015
3.	Opracowanie i dystrybucja plakatów podnoszących świadomość środowiska lokalnego na temat zdrowia psychicznego	Referat Profilaktyki i Promocji Zdrowia WPS UMG	Działania prowadzone w ramach własnych zasobów	2012-2013
4.	Prowadzenie kampanii informacyjnych na temat zagrożeń dla zdrowia psychicznego skierowanych do wybranych grup docelowych zgodnie z potrzebami i sytuacją epidemiologiczną	Referat Profilaktyki i Promocji Zdrowia WPS UMG i MOPR	Projekty realizowane w ramach programów miejskich (przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy , wspieranie rodziny i rozwój systemu pieczy zastępczej, podejmowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych i seniorów oraz profilaktyki i rozwiązywania problemu bezdomności)	2012-2015
5.	Uwzględnienie w programach szkolnych zagadnień dotyczących promocji zdrowia psychicznego w szkole, a zwłaszcza kształtowanie właściwych relacji rówieśniczych, rozwój umiejętności społecznych oraz zapobieganie przemocy	WE UMG	Działania prowadzone w ramach własnych zasobów szkół	2012-2015
Cel szczegółowy 1.2 Zapobieganie zaburzeniom psychicznym				
1.	Opracowanie i wdrożenie projektu działań w zakresie poprawy zdrowia psychicznego seniorów z uwzględnieniem potrzeb osób przewlekle chorych; zmniejszania dyskryminacji osób starszych w życiu społeczno - zawodowym; promowania działań poprawiających stan zdrowia	Pełnomocnik ds. Seniorów WPS UMG	Profilaktyka i promocja zdrowia, przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy, podejmowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych i seniorów	2013

	i dobre samopoczucie seniorów.			
2.	Opracowanie i realizacja programów zapobiegania przemocy w środowiskach lokalnych	MOPR	Działania prowadzone w ramach własnych zasobów Miasta i organizacji pozarządowych	2012-2015
3.	Realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i opracowanie kolejnej edycji programu	MOPR	Działania prowadzone w ramach Gdańskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2010-2013	2012 - 2015
4.	Realizacja lokalnych programów i projektów promocji i profilaktyki zdrowia psychicznego skierowanych do dzieci i młodzieży oraz dorosłych w następujących obszarach: - zapobieganie depresjom i próbom samobójczym; - przeciwdziałanie uzależnieniom; - przeciwdziałanie patologicznym zachowaniom wśród dzieci i młodzieży; - zapobieganie niedostosowaniu społecznemu;	Referat Profilaktyki i Promocji Zdrowia WPS UMG	Projekty realizowane w ramach programów miejskich (przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy , wspieranie rodziny i rozwój systemu pieczy zastępczej, podejmowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych i seniorów oraz profilaktyki i rozwiązywania problemu bezdomności)	2012-2015
Cel szczegółowy 1.3 Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi				
1.	Realizacja lokalnych programów informacyjno – edukacyjnych sprzyjających postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałających dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi	Referat Profilaktyki i Promocji Zdrowia WPS UMG	Projekty realizowane w ramach programów miejskich (przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy , wspieranie rodziny i rozwój systemu pieczy zastępczej, podejmowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych i seniorów oraz profilaktyki i rozwiązywania problemu bezdomności)	2012-2015
2.	Realizacja Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Gdańsku do 2013 roku i opracowanie kolejnej edycji programu	Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych WPS UMG	Działania prowadzone w ramach powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Gdańsku do 2013 roku	2012-2015
Cel szczegółowy 1.4 Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego				
1.	Wspieranie działania ośrodków pomocy kryzysowej i punktów poradnictwa oraz telefonów zaufania oferujących pomoc w stanach kryzysów zagrażających zdrowiu psychicznemu	Referat Profilaktyki i Promocji Zdrowia WPS UMG	Projekty realizowane w ramach programów miejskich (przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy , wspieranie rodziny i rozwój systemu pieczy zastępczej, podejmowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych i seniorów oraz profilaktyki i rozwiązywania problemu bezdomności) Niebieska Linia Pomarańczowa Linia Telefon Zaufania	2012-2015

Cel główny 2 Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym

Lp.	Zadanie	Koordynator	Formy realizacji	Termin
Cel szczegółowy 2.1				
Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej				
1.	Kontynuacja realizacji programu Punktu Wsparcia Środowiskowego dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi	MOPR	Konsultacje dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin, udzielanie poradnictwa specjalistycznego.	2012-2015
2.	Analiza i monitoring dostępności psychiatrycznej opieki zdrowotnej na terenie Gdańska	Referat Profilaktyki i Promocji Zdrowia WPS UMG	Ocena osiągania zalecanych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wskaźników dostępności w psychiatrycznej opiece zdrowotnej	2013-2015
Cel szczegółowy 2.2				
Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego				
1	Realizacja programów i projektów mających na celu organizowanie różnorodnej pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej	MOPR	Programy, projekty realizowane w ramach programów miejskich (uzależnienia, przeciwdziałanie przemocy, niepełnosprawność, profilaktyka i promocja zdrowia, bezdomność) oraz ze środków MIPiS, UE.	2012-2015
Cel szczegółowy 2.3				
Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi				
1.	Zapewnienie dostępności rehabilitacji społecznej i zawodowej, poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	MOPR, PUP	Projekty realizowane w ramach programów miejskich (promocja zatrudnienia oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy, program działań na rzecz osób niepełnosprawnych) i projektu systemowego MOPR	2012-2015
2.	Dalszy rozwój ekonomii społecznej i wspieranie zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi	MOPR, PUP	Projekty realizowane w ramach programów miejskich (promocja zatrudnienia oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy, program działań na rzecz osób niepełnosprawnych) i projektu systemowego MOPR	2012-2015
Cel szczegółowy 2.4				
Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy				
1.	Powołanie Zespołu Konsultacyjnego w celu oceny realizacji Gdańskiego programu ochrony zdrowia psychicznego na lata 2012 – 2015	Koordynator Programu	Roczne sprawozdania i raporty ewaluacyjne	2012-2015
2.	Koordinacja działań w zakresie psychiatrii środowiskowej	MOPR	Rozszerzenie działania istniejącego Punktu Wsparcia Środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi o funkcje koordynacyjno – monitorujące w zakresie budowania systemu psychiatrii środowiskowej	2012-2015

Zakładane rezultaty

Planowane podjęcie wyżej wymienionych działań w ramach Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012 – 2015 w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym pozwoli na osiągnięcie zakładanych rezultatów planowanych zadań:

- wyposażenie odbiorców programów w umiejętności psychospołeczne zmniejszające ryzyko występowania zaburzeń psychicznych,
- dotarcie z informacją promującą zdrowie psychiczne i wiedzą o umiejętnościach potrzebnych do prawidłowego psychospołecznego rozwoju dzieci i młodzieży oraz rozwiązywania problemów życiowych,
- dotarcie z informacją na temat form zachowań korzystnych dla zdrowia psychicznego,
- zwiększenie liczby programów oraz placówek oferujących profesjonalną pomoc i poradnictwo dla osób narażonych na zaburzenia zdrowia psychicznego,
- poprawy jakości życia osób chorych na przewlekłe choroby psychiczne objętych Programem

Szczegółowe wskaźniki monitorujące realizację programu przedstawiono w poniższych tabelach.

Cel główny 1 Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Lp.	Zadanie	Wskaźniki monitorujące
Cel szczegółowy 1.1		
Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie z sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu		
1.	Opracowanie i dystrybucja materiałów edukacyjno – informacyjnych opartych na wiedzy naukowej dotyczących promocji zdrowia psychicznego adresowanych do rodziców, dzieci, młodzieży, seniorów, osób niepełnosprawnych, pracodawców	- liczba miejsc, w których upowszechniono publikacje i materiały informacyjne
2.	Organizowanie w szkołach i placówkach opiekuńczo – wychowawczych działań promujących zdrowie psychiczne	- liczba przedsięwzięć - liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej
3.	Opracowanie i dystrybucja plakatów podnoszących świadomość środowiska lokalnego na temat zdrowia psychicznego	- liczba plakatów - liczba miejsc dystrybucji
4.	Prowadzenie kampanii informacyjnych na temat zagrożeń dla zdrowia psychicznego skierowanych do wybranych grup docelowych zgodnie z potrzebami i sytuacją epidemiologiczną	- liczba kampanii - liczba grup docelowych do których adresowano kampanie
5.	Uwzględnienie w programach szkolnych zagadnień dotyczących promocji zdrowia psychicznego w szkole, a zwłaszcza kształtowanie właściwych relacji rówieśniczych, rozwój umiejętności społecznych oraz zapobieganie przemocy	- liczba szkół w których uwzględniono w programach promocje zdrowia psychicznego
Cel szczegółowy 1.2		
Zapobieganie zaburzeniom psychicznym		
1.	Opracowanie i wdrożenie projektu działań w zakresie poprawy zdrowia psychicznego seniorów z uwzględnieniem potrzeb osób przewlekłe chorych; zmniejszania dyskryminacji osób starszych w życiu społeczno - zawodowym; promowanie działań poprawiających stan zdrowia i dobre samopoczucie seniorów.	- liczba projektów w zakresie poprawy zdrowia psychicznego seniorów - liczba seniorów objętych w/w projektami - liczba przedsięwzięć zapewniających udział seniorów w życiu społeczno – zawodowym - liczba seniorów objętych w/w przedsięwzięciami

		- liczba inicjatyw dot. poprawy stanu zdrowia i dobrego samopoczucia seniorów
2.	Opracowanie i realizacja programów zapobiegania przemocy w środowiskach lokalnych	- liczba programów - liczba osób objętych programami
3.	Realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i opracowanie kolejnej edycji programu	- poziom osiągnięcia wskaźników programu
4.	Realizacja lokalnych programów i projektów promocji i profilaktyki zdrowia psychicznego skierowanych do dzieci i młodzieży oraz dorosłych w następujących obszarach: - zapobieganie depresjom i próbom samobójczym; - przeciwdziałanie uzależnieniom; - przeciwdziałanie patologicznym zachowaniom wśród dzieci i młodzieży; - zapobieganie niedostosowaniu społecznemu;	- liczba programów i projektów - liczba osób objętych programami i projektami
Cel szczegółowy 1.3 Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi		
1.	Realizacja lokalnych programów informacyjno – edukacyjnych sprzyjających postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałających dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi	- liczba programów - liczba osób objętych programami
2.	Realizacja Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Gdańsku do 2013 roku i opracowanie kolejnej edycji programu	- poziom osiągnięcia wskaźników programu
Cel szczegółowy 1.4 Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego		
1.	Wspieranie działania ośrodków pomocy kryzysowej i punktów poradnictwa oraz telefonów zaufania oferujących pomoc w stanach kryzysów zagrażających zdrowiu psychicznemu	- liczba ośrodków i punktów - liczba udzielonych porad

Cel główny 2 Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym

Lp.	Zadanie	Wskaźniki monitorujące
Cel szczegółowy 2.1 Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej		
1.	Kontynuacja realizacji programu Punktu Wsparcia Środowiskowego dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi	- liczba udzielonych porad - liczba osób z zaburzeniami psychicznymi objętych wsparciem punktu
2.	Analiza i monitoring dostępności w psychiatrycznej opiece zdrowotnej na terenie Gdańska	- 1 analiza rocznie
Cel szczegółowy 2.2 Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego		
1	Realizacja programów i projektów mających na celu organizowanie różnorodnej pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej	- liczba programów i projektów - liczba osób objętych programami i projektami
Cel szczegółowy 2.3		

Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi		
1.	Zapewnienie dostępności rehabilitacji społecznej i zawodowej, poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	- liczba form rehabilitacji społeczno – zawodowej - liczba szkoleń zawodowych - liczba osób objętych w/w działaniami
2.	Dalszy rozwój ekonomii społecznej i wspieranie zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi	- liczba podmiotów ekonomii społecznej, które aktywizują zawodowo osoby z zaburzeniami psychicznymi - liczba osób z zaburzeniami psychicznymi aktywizowanych zawodowo w podmiotach ekonomii społecznej
Cel szczegółowy 2.4 Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy		
1.	Powołanie Zespołu Konsultacyjnego w celu oceny realizacji Gdańskiego programu ochrony zdrowia psychicznego na lata 2012 – 201	- liczba spotkań zespołu
2.	Koordinacja działań w zakresie psychiatrii środowiskowej	- istniejący system koordynacji - liczba podmiotów zaangażowanych w działania psychiatrii środowiskowej

Opracowanie programu:

Karin Godziniec - Kierownik Referatu Profilaktyki i Promocji Zdrowia Wydziału Polityki Społecznej UMG

Ewelina Nosek - Referat Integracji Społecznej i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Wydziału Polityki Społecznej UMG

Magdalena Malczewska - Referat Integracji Społecznej i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Wydziału Polityki Społecznej UMG

pod kierunkiem Ewy Kamińskiej Zastępcy Prezydenta Miasta Gdańska ds. polityki społecznej.

ZAMACHY SAMOBÓJCZE W WOJ. POMORSKIM W 2011 r. (dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku)

Zamachy samobójcze			I kw	I-II kw	I-III kw	I-IV kw	
Ogółem:			60	120	194	260	
W tym: zakończone zgonem			47	97	156	212	
Płeć	Mężczyzna		52	103	166	222	
	Kobieta		8	17	28	38	
Wiek	14lat i mniej	M	0	0	0	2	
		K	0	0	0	0	
	15-19	M	2	3	10	11	
		K	0	3	3	4	
	20-29	M	12	23	34	41	
		K	0	1	1	3	
	30-39	M	8	21	35	47	
		K	0	2	5	6	
	40-49	M	11	22	34	39	
		K	2	3	4	5	
	50-59	M	8	18	34	47	
		K	1	3	7	10	
	60-69	M	6	7	13	17	
		K	1	1	2	2	
	70 i więcej	M	4	5	10	13	
		K	1	3	3	6	
	Niektóre przyczyny zamachu	choroba psychiczna		8	20	28	36
		nieuleczalna choroba, kalectwo		1	4	7	12
nieporozumienia rodzinne		7	11	23	34		
zawód miłosny		2	8	9	15		
problemy szkolne		0	0	0	0		
problemy ekonomiczne		1	4	8	13		
nagła utrata źródła utrzymania		1	1	3	5		
inny		7	9	13	19		
Ustalony stan trzeźwości	nieustalony		35	69	114	145	
	trzeźwy		7	14	19	28	
	pod wpływem alkoholu		10	23	40	47	
	pod wpływem narkotyków lub środków psychotrop.		0	2	3	4	
Niektóre sposoby popełnienia samobójstw	nieustalony		44	83	134	184	
	otrucie gazem		0	2	2	2	
	zażycie trucizny		0	0	0	0	
	zażycie środków nasennych		2	3	6	8	
	przecięcie żył		1	1	3	5	
	rzucenie się z wysokości		5	10	14	19	
	utopienie		0	2	3	5	
	powieszenie		44	87	148	199	
	rzucenie się pod pojazd		1	2	2	2	
	zastrzelenie		0	2	2	3	
inny		4	6	7	8		

Informacja o działaniach zrealizowanych w Gdańsku w roku 2011 **w zakresie ochrony zdrowia psychicznego**

1. Zasoby instytucjonalne i kadrowe realizujące w Gdańsku zadania w zakresie promocji zdrowia psychicznego w roku 2011:

- **14 poradni zdrowia psychicznego** prowadzonych przez 12 podmiotów niepublicznych
- **4 poradnie geriatryczne**, w tym 2 których działalność została dofinansowana ze środków Miasta;
- **10 placówek leczenia uzależnień**, w tym: 3 placówki dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych (1 ambulatoryjna i 2 stacjonarne) oraz 7 placówek prowadzących leczenie i specjalistyczne poradnictwo dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin;
- **6 placówek aktywizujących osoby starsze** (domy dziennego pobytu i kluby samopomocy), w tym 3 publiczne i 3 niepubliczne zapewniające 233 miejsca;
- **12 placówek zapewniających całodobową opiekę dla osób starszych i niepełnosprawnych** (rodzinny dom pomocy, ośrodki wsparcia, domy pomocy społecznej dla osób starszych somatycznie chorych, domy pomocy społecznej dla niepełnosprawnych), w tym 3 publiczne, 9 niepublicznych) zapewniające 514 miejsc. Dodatkowo zakontraktowano 142 miejsca w DPS-ach na terenach innych powiatów. Są to głównie miejsca przeznaczone dla osób z zaburzeniami psychicznymi, których brakuje w Gdańsku;
- **18 placówek wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych** (środowiskowe domy samopomocy, kluby samopomocy, mieszkania chronione, mieszkania treningowe), w tym 3 publiczne i 15 niepublicznych zapewniających 256 miejsc;
- **6 warsztatów terapii zajęciowej** (niepubliczne);
- **10 podmiotów realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie** (Gdańskie Centrum Profilaktyki Uzależnień, Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Interwencji Kryzysowej PCK i inne organizacje pozarządowe), w tym 7 niepublicznych i 3 publiczne;
- **Podmioty realizujące na zlecenie Miasta specjalistyczne usługi opiekuńcze**, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- **7 publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych** świadczących pomoc dla dzieci i młodzieży;
- **Miejski Zespół Orzekania o Niepełnosprawności**;
- **Powiatowy Urząd Pracy w Gdańsku**;
- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdańsku** (obecnie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie) realizujący między innymi pracę socjalną i poradnictwo specjalistyczne;
- **Ośrodek Wczesnej Interwencji i Wspomagania Rozwoju**;
- **Gdańska Spółdzielnia Socjalna**.

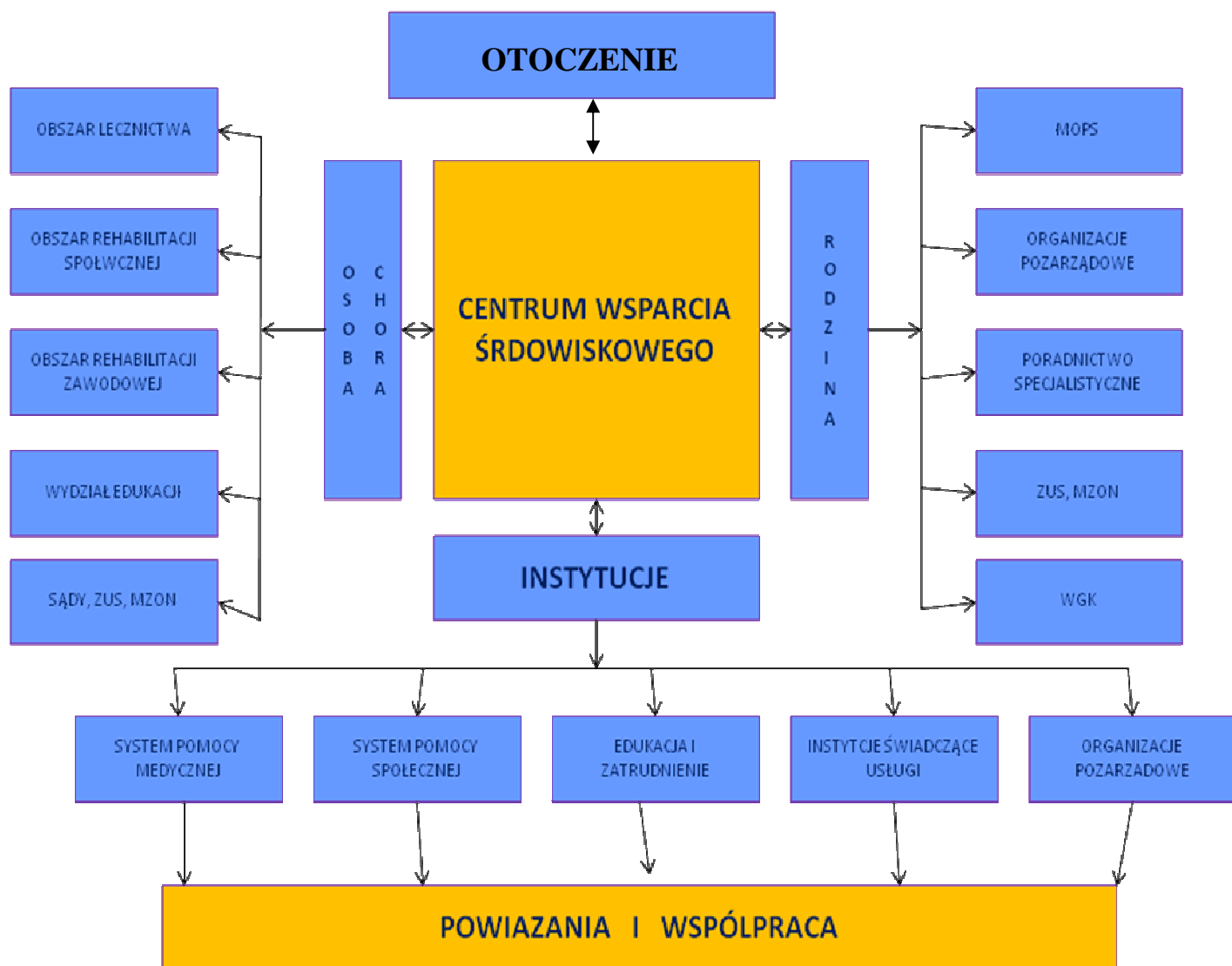
2. Realizowane programy lokalne na podstawie których prowadzone były również działania w zakresie promocji zdrowia i zapobiegania zaburzeniom psychicznym:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gdańsku;
- Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Gdańsku na lata 2010-2013;
- Program Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera i Innymi Zaburzeniami Dementyjnymi i ich opiekunom (rodzinom);
- Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Gdańsk na lata 2008-2012;
- Program promocji zdrowia i przeciwdziałania wybranym chorobom społecznym na lata 2011-2013;
- Gdański Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2010-2013;
- Gdański Program Rozwiązywania Problemu Bezdomności i Łagodzenia Jej Skutków;
- Program Pomocy Osobom z Autyzmem i innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju oraz ich rodzinom na lata 2010-2013;
- Projekt systemowy Europejskiego Funduszu Społecznego „Systematycznie do celu”;
- Projekty lokalne i projekty placówek systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia realizujące kierunki określone w w/w programach.

3. Procedury i modele ukierunkowujące działania na rzecz osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi i zaburzonych psychicznie:

- **Gdański model zintegrowanej pomocy środowiskowej i opieki zdrowotnej osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom** - Osoby cierpiące na zaburzenia psychiczne i ich rodziny mają problemy w powrocie do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Po zaprzestaniu leczenia specjalistycznego większość tych osób potrzebuje nadal środowiskowych form pomocy i społecznego układu odniesienia. Jest nim utworzona przez organizacje pozarządowe sieć społecznego oparcia w grupach samopomocy. Oddziaływania terapeutyczne, edukacyjne i ruch samopomocy, aby były skuteczne, są ze sobą integralnie związane. Skoordynowane oddziaływania w ramach systemu miały również na celu zapobieganie nawrotom choroby, co w praktyce oznacza obniżenie kosztów leczenia i opieki. Poniżej graficzny schemat funkcjonującego w Gdańsku modelu.

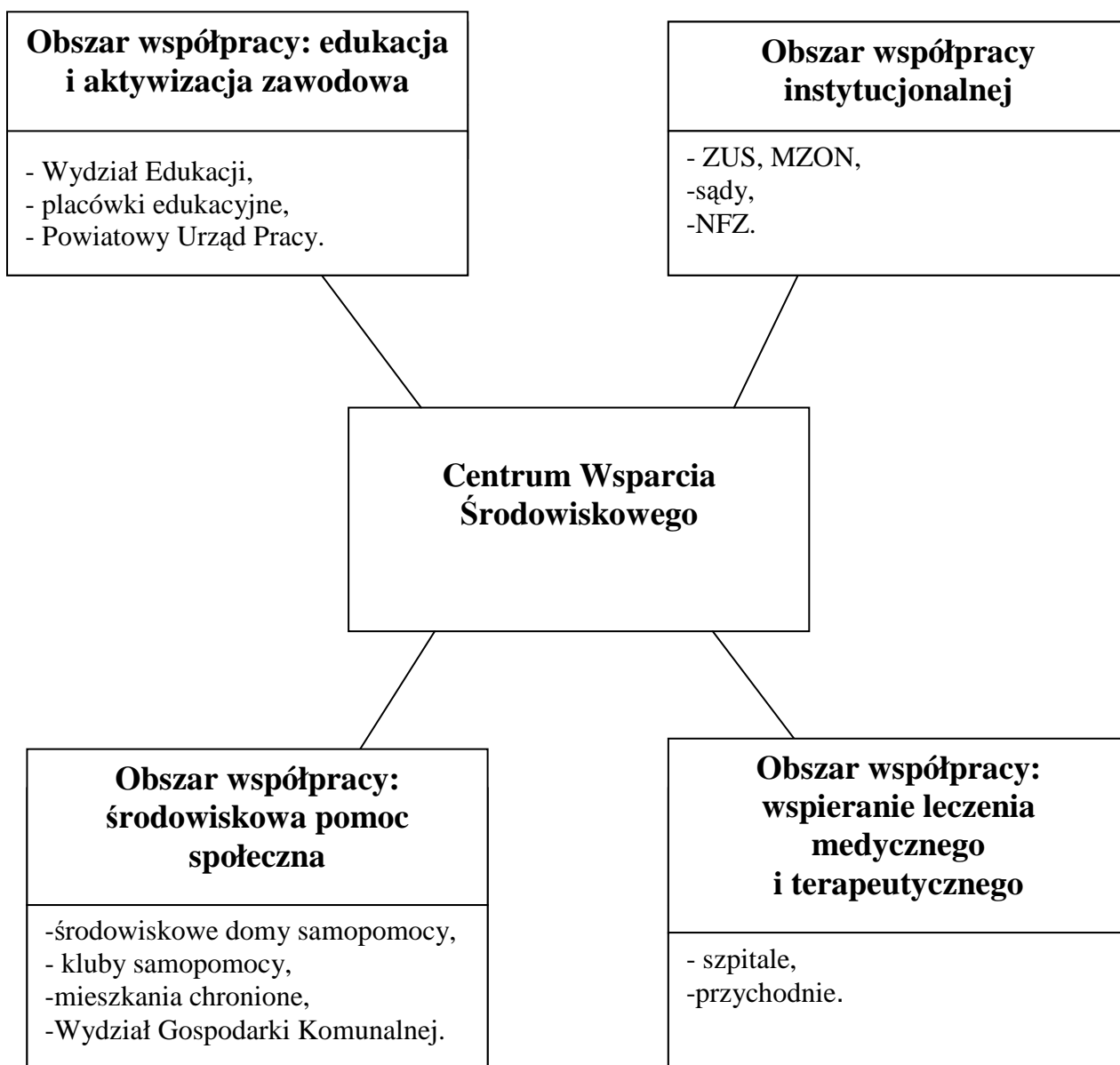
Model Pomocy Osobom z Zaburzeniami Psychicznymi

Koordinacją tego modelu zajmuje się **Centrum Wsparcia Środowiskowego na bazie Środowiskowego Domu Samopomocy**. Centrum funkcjonuje w następujących obszarach:

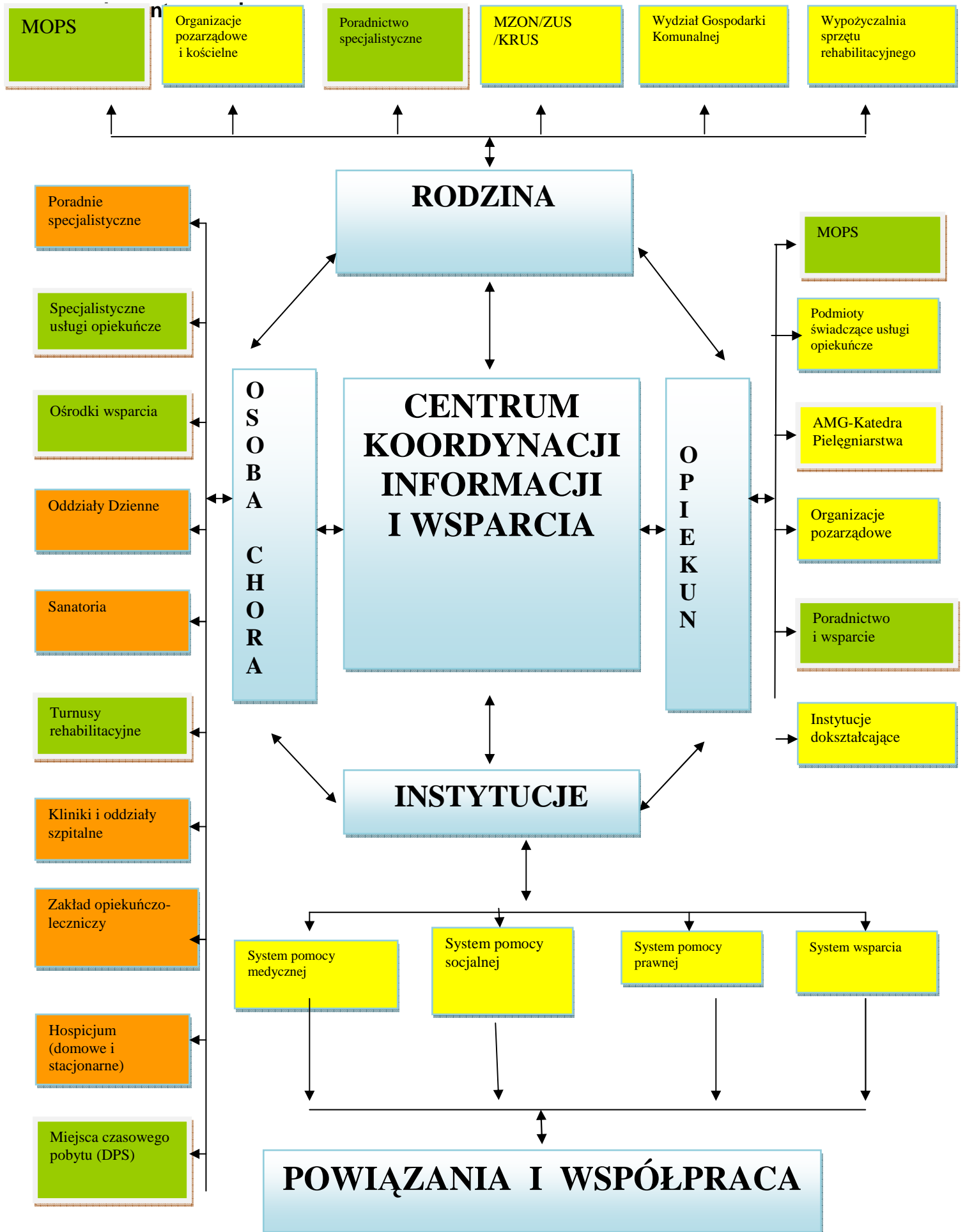
- A obszar leczenia (osoba + rodzina),
- B obszar rehabilitacji społecznej (osoba + rodzina),
- C obszar rehabilitacji zawodowej (osoba + rodzina).

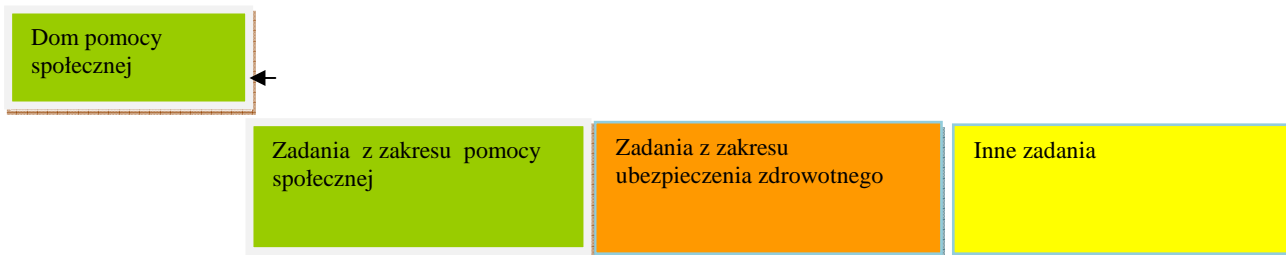
Schemat współpracy w ramach Centrum Wsparcia Środowiskowego utworzonego na bazie Środowiskowego Domu Samopomocy przedstawiamy poniżej.

- **Model motywowania osób z zaburzeniami psychicznymi do podjęcia aktywności społecznej i zawodowej – innowacyjny instrument pracy pracowników służb społecznych opracowany** w ramach projektu dofinansowanego ze środków UE z udziałem partnerów zagranicznych. Model jest narzędziem pracowników służb społecznych do motywowania osób z zaburzeniami do podjęcia aktywności społecznej i zawodowej i odpowiedzią zarówno na wyraźny wzrost liczby osób cierpiących z powodu zaburzeń psychicznych różnego typu jak i wysoce zaawansowane procesy marginalizacji i wykluczenia społecznego.
- **Model pomocy osobom z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami demencywnymi** - model powiązań między działaniami na rzecz osób z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami demencywnymi działający w Gdańsku. Funkcjonowanie rozwiązania modelowego opiera się na współpracy wielu podmiotów w różnych płaszczyznach, co przedstawia poniższy schemat.

Model pomocy osobom z chorobą Alzheimera i innymi zaburzeniami

- **Procedura Niebieska Karta.** Procedura ta jest podstawowym instrumentem dokonywania interwencji w rodzinie, w której dochodzi do przemocy przez uprawnionych do tego przedstawicieli służb (policja, pomoc społeczna, ochrona zdrowia, edukacja). Celem interwencji podejmowanej w ramach tej procedury jest ochrona życia i zdrowia osób krzywdzonych przemocą: fizyczną, psychiczną lub seksualną.
- **Procedura pomocy dziecku krzywdzonemu.** Procedura pomocy dziecku krzywdzonemu jest lokalnym narzędziem integrującym działania wszystkich służb w Mieście na rzecz ochrony dziecka przed przemocą. Określa ona algorytmy działań dla służb pomocy społecznej, ochrony zdrowia, edukacji, policji, straży miejskiej oraz kuratorów rodzinnych aby zapewnić dziecku pomoc w przypadku wystąpienia zaniedbań, przemocy psychicznej, fizycznej i seksualnej. Procedura opiera się na wymianie informacji pomiędzy służbami, ścisłej ich współpracy oraz interdyscyplinarności podejmowanych działań.

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Zgodnie z zasadą subsydiarności zadania, które wspierają funkcjonowanie osób narażonych na zaburzenia psychiczne w funkcjonowaniu w życiu społecznym i zawodowym zlecane są do realizacji organizacjom pozarządowym wyspecjalizowanym w podejmowaniu tego typu działań. Są to podmioty niepubliczne działające na rzecz ochrony zdrowia i integracji społecznej prowadzące działania na rzecz seniorów, osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi, osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych, dzieci wymagających wczesnej interwencji, dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami, osób bezdomnych.

W 2011 r. przyznano dotacje organizacjom pozarządowym na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej mających na celu **poprawę sytuacji osób z zaburzeniami psychicznymi, osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych, osób w podeszłym wieku oraz członków ich rodzin w zakresie tworzenia warunków oparcia społecznego w środowisku**: podpisano 5 umów, wypłacono dofinansowanie na kwotę **27 600 zł**.

Udzielono dotacji na **prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego** w wysokości **114 200 zł**. W ramach realizacji zadania 284 osoby skorzystały z użyczenia sprzętu rehabilitacyjnego.

Ponadto udzielono dotacji na zadanie **asystenta osoby niepełnosprawnej** w wysokości **70 000 zł**. W ramach usługi realizowana była pomoc dla osób

niepełnosprawnych w dotarciu do placówek edukacyjnych, rehabilitacyjnych, placówek służby zdrowia, w załatwianiu spraw urzędowych w aktywnym udziale w życiu społecznym i kulturalnym. W 2011 r. z usługi skorzystało **61 osób**.

5. Informacja o działaniach realizowanych w 2011 roku w obszarach:

- **Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym:**

W celu upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowania zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu podejmowano następujące działania:

- upowszechnianie informacji o dostępnej ofercie leczniczej, poradniczej, opiekuńczej, wspierającej, integrującej społecznie i zawodowo osoby z problemami psychicznymi poprzez informatory, strony internetowe, ulotki, konferencje i szkolenia, plakaty;
- edukacja rodziców w zakresie potrzeb psychicznych dzieci, zaburzeń emocjonalnych i trudności wychowawczych, edukacja rodziców na temat zaburzeń rozwojowych np. poprzez warsztaty, grupy edukacyjne i szkoły dla rodziców;
- odbyła się XI Konferencja Nauczania i Wychowania Integracyjnego, w której udział wzięło ponad 120 uczestników oraz zaproszeni goście;
- 75 nauczycieli Centrum Kształcenia Ustawicznego zostało przeszkolonych i przygotowanych do pracy z osobami niepełnosprawnymi;
- 35 nauczycieli ze szkół z klasami integracyjnymi przeszkolono w zakresie udzielania pierwszej pomocy dzieciom niepełnosprawnym w rozpoznawaniu problemów wynikających z niepełnosprawności oraz dostosowanie form i metod pracy do indywidualnych potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- 224 pracowników MOPS przeszkolono w przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- funkcjonowało 5 punktów informacji i wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin, w tym informujących o zasadach orzekania o niepełnosprawności;
- przeprowadzono lokalną kampanię informacyjną „Narkotyki Info.pl- czysta informacja”, którą objęto 6500 osób dorosłych. W ramach kampanii dostarczano informację o miejscach, w których można uzyskać pomoc oraz zapewniono poradnictwo internetowe specjalistów z zakresu profilaktyki i terapii uzależnień;
- przeprowadzono lokalną kampanię informacyjną „Narkotyki Info.pl- czysta informacja”, którą objęto 2000 studentów wyższych uczelni. W ramach kampanii dostarczano informację o miejscach, w których można uzyskać pomoc oraz zapewniono poradnictwo internetowe specjalistów z zakresu profilaktyki i terapii uzależnień;
- **prowadzono działania edukacyjno-informacyjne, profilaktyki szkolnej i środowiskowej, edukacji publicznej oraz działania wspierające rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.** W ramach programu profilaktyki uzależnienia od alkoholu zrealizowano 33 zadania, w które włączono 130 podmiotów. Z działań bezpośrednio skorzystało 66 666 osób, a kilka tysięcy osób było odbiorcami kampanii, w tym radiowych oraz multimedialnych.

Na realizację działań wydatkowano w 2011 roku kwotę około **3 270 000 zł** ze środków funduszu alkoholowego Miasta. Pozyskano dodatkowe środki (poza GPPiRPA) w wysokości ok. **113 280 zł**.

W celu zapobiegania zaburzeniom psychicznym podejmowano następujące działania:

- prowadzenie przez pracowników pomocy społecznej pracy socjalnej oraz zapewnianie wsparcia socjalnego umożliwiającego osobom zaburzonym psychicznie uczestnictwo w różnych aspektach życia społecznego (pomoc finansowa, rzeczowa, dożywianie itp.) Kierowano do poradni specjalistycznych oraz motywowano do podejmowania i kontynuacji leczenia;
- prowadzenie w systemie pomocy społecznej poradnictwa specjalistycznego realizowanego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin. Szczegółowa informacja poniżej:

Poradnictwo udzielane w Centrach Pracy Socjalnej MOPS

Typ poradnictwa	Pedagogiczne	Prawne	Psychologiczne
Liczba porad / konsultacji w 2011 roku	681	1 333	493

Najczęstszymi powodami korzystania z poradnictwa specjalistycznego były: choroby psychiczne, niepełnosprawność, sprawy opiekuńczo-wychowawcze.

Poradnictwo udzielane w Dziale Pieczy Zastępczej oraz Poradni Rodzinnej MOPS

Ogółem poradnictwa i terapii udzielono 1109 rodzinom/2513 osobom. Najczęstszymi powodami korzystania z poradnictwa specjalistycznego były: projektowanie planów rodziny po rozwodzie, udzielenie wsparcia po stracie bliskiej osoby, pracy, umiejętności radzenia sobie w rodzinie z osobami z zaburzeniami emocjonalnymi, osobowościowymi, choroby psychiczne, problemy cudzoziemców przebywających na terenie Polski oraz osób powracających po dłuższym pobycie poza krajem, radzenie sobie z uzależnieniem, udzielanie wsparcia młodym małżeństwom oraz przeciwdziałanie ingerencji osób trzecich w związek.

Poradnictwo udzielane w placówkach wsparcia środowiskowego i domach pomocy społecznej w ramach systemu pomocy społecznej

Poradnictwa prawnego, pedagogicznego, psychologicznego i rodzinnego udzielono 137 rodzinom/180 osobom. Porad udzielono w związku z trudnościami w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

Poradnictwo udzielane w Centrum Informacji i Wsparcia

Poradnictwa prawnego, pedagogicznego, psychologicznego, rodzinnego, informacji o prawach i uprawnieniach związanych z niepełnosprawnością (274 porady) udzielono 264 osobom (274 porady).

Poradnictwo udzielane w Dziale ds. Osób Bezdomnych MOPS

Udzielono pomocy psychologicznej w formie poradnictwa specjalistycznego, z której skorzystało 41 osób z 35 rodzin. Razem udzielono 141 porad, 16 pracownikom MOPS udzielono 120 konsultacji.

- koordynację działań interwencyjnych podejmowanych przez pracowników socjalnych MOPS, która polegała między innymi na zapewnieniu również dyżurów interwencyjnych przez całą dobę 7 dni w tygodniu. Podjęto interwencję kryzysową wobec osób zagrażających sobie lub otoczeniu (138 rodzin). Opracowano i wdrożono logistyczne działania dotyczące realizacji procedury „Niebieska Karta” w ramach której założono 54 Niebieskie Karty na podstawie nowo obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów. Wszystkich zgłoszeń do pracowników socjalnych MOPS dotyczących przemocy w rodzinie było 235, wydano 185 skierowań do instytucji świadczących pomoc ofiarom przemocy oraz 9 skierowań do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Centrum Interwencji Kryzysowej przyjęło 4248 zgłoszeń pierwszorazowych, w tym od 905 osób z powodu przemocy w rodzinie. Udzielono całodobowego schronienia w hostelu, z którego skorzystało 71 osób. Udzielono w CIK poradnictwa psychologicznego dla 230 osób, poradnictwa prawnego dla 342 osób. Wsparciem CIK objęto 905 osób pokrzywdzonych przestępstwem, oraz 60 osób stosujących przemoc;

- 3 placówki tj. Niepubliczna Poradnia Wczesnego Wspomagania Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Gdańska Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Lingwista” oraz Instytut Wspomagania Rozwoju Dziecka w Gdańsku realizują program wczesnego wspomagania rozwoju dzieci;

- w ramach promocji zdrowego stylu życia i wczesnego wykrycia czynników ryzyka rozwoju chorób cywilizacyjnych u dzieci w wieku 6 - 7 lat zrealizowano program „Zdrowe życie twojego dziecka” oraz program „Zdrowy uczeń” dla dzieci w wieku 8-12 i program „6-10-14 dla zdrowia” dla dzieci 6-10-14-letnich;

- prowadzono działania w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w zakresie **specjalistycznych systemowych świadczeń psychologicznych i socjoterapeutycznych**, które wpływają na poprawę funkcjonowania rodzin, w których występują problemy alkoholowe oraz rodzin zagrożonych uzależnieniem. Zrealizowano 19 zadań programu z udziałem 46 podmiotów. Wiodący realizatorzy to: Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej, Miejska Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia i inne podmioty lecznicze. Z działań bezpośrednio skorzystało 7 767 osób. Na ich realizację wydatkowano kwotę w wysokości **2 599 646 zł**;

W celu integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi podejmowano następujące działania:

- umożliwienie uczestnictwa osobom z zaburzeniami psychicznymi w wydarzeniach kulturalnych

i sportowych oraz zorganizowanie wydarzeń artystycznych i sportowych umożliwiających im bycie aktorami i odbiorcami tych wydarzeń. Między innymi zorganizowano: **konkurs artystyczny „Gdańsk miastem przyjaznym dla niepełnosprawnych”**, w którym udział wzięło 328 uczniów w gdańskich szkół i przedszkoli; **IX Festiwal Twórczości Osób Niepełnosprawnych „pozapozy”**,

w którym udział wzięło ponad 300 osób niepełnosprawnych z województwa pomorskiego oraz ościennych województw; **Festyn Integracyjny Wzgórze Św. Wojciecha** (Dom Pomocy Społecznej w Gdańsku, ul. Starogardzka 20), w którym udział wzięło ponad 400 osób; **obchody Pomorskiego Dnia na Rzecz Niepełnosprawnych**, którym wzięło udział ponad 1.200 osób; **zajęcia arteterapeutyczne** organizowane przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną w Gdańsku dla 111 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z Gdańska; **zajęcia biblioterapeutyczne** dla 209 uczestników niepełnosprawnych; **cykl imprez Gdańskiego**

Archipelagu Kultury, w których udział wzięło ponad 2.500 osób niepełnosprawnych; **konkurs plastyczny „Blżej siebie”** w ramach promowania twórczości plastycznej osób niepełnosprawnych zorganizowany przez Dom Pomocy Społecznej w Gdańsku, ul. Starogardzka 20, w którym udział wzięło ponad 180 osób; **integracyjną imprezę sportowo – rekreacyjną** z udziałem osób niepełnosprawnych dla ponad 2.490 osób zamieszkujących Gdańsk; **Miejską Dyskotekę z okazji Dnia Godności Osoby Niepełnosprawnej Intelktualnie**; prezentację spektakli **grupy teatralnej „Mimo To Pan Tego Nima”**;

- **Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym:**

W celu upowszechniania środowiskowego modelu wsparcia osób z zaburzeniami psychicznym podejmowano następujące działania:

- rozwijano współpracę służb pomocy społecznej ze służbami ochrony zdrowia;
- kontynuowanie wdrażania gdańskiego modelu psychiatrii środowiskowej. W ramach tych działań w punkcie wsparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzonym przez Fundację FOSA udzielono ponad 2.440 porad indywidualnych i grupowych;
- kontynuowanie wdrażania gdańskiego modelu pomocy osobom z chorobą alzheimera i innymi zaburzeniami demencyjnymi oraz ich rodzinom. W ramach tych działań w punkcie wsparcia środowiskowego udzielono 280 porad;

W celu upowszechnienia zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego podejmowano następujące działania:

- wspierano działalność warsztatów terapii zajęciowej. Z zajęć w WTZ-ach skorzystało w 2011 roku 227 osób;
- powołano 9 klas integracyjnych w szkołach ponadgimnazjalnych;
- wprowadzono program rehabilitacji osób chorych na stwardnienie rozsiane, realizowany w 6 podmiotach działalności leczniczej na terenie Gdańska;

- Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku oraz Wydział Edukacji UM zapewnił **bezpłatny dowóz dzieci i młodzieży** do publicznych i niepublicznych placówek edukacyjnych środkami komunikacji miejskiej oraz mikrobusami. Na cel ten w roku 2011 przeznaczono **198.600 zł**;
- w ramach krótko i długoterminowej opieki nad osobą niepełnosprawną zapewniono 3 miejsca okresowego pobytu przy domach pomocy społecznej, 10 miejsc całodobowego pobytu przy ośrodkach wsparcia, 3 miejsca interwencyjne; z miejsc w domach pomocy społecznej w roku 2011 skorzystały 702 osoby, 34 osoby – z miejsc w rodzinnych domach pomocy;
- realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych. W 2011 r. usługi specjalistyczne zapewniono dla 155 osób z 151 rodzin z zaburzeniami psychicznymi oraz usługi opiekuńcze zapewniono dla 1052 osób;
- ze środków PFRON dofinansowano pobyt 262 osób na turnusach rehabilitacyjnych;
- funkcjonowało 199 miejsc w środowiskowych domach samopomocy oraz 208 – w dziennych domach pomocy, w mieszkaniach chronionych i treningowych - 15 miejsc;
- z usług asystenta osobistego w ramach projektu systemowego MOPS współfinansowanego ze środków EFS skorzystało 115 osób niepełnosprawnych;
- zrealizowano w MOPS następujące projekty: **„Dzień Seniora”** skierowany do seniorów z dzielnicy Dolny Wrzeszcz i Zaspą realizowany razem z dziećmi ze Szkoły Podstawowej nr 24; **„Lokalny system wsparcia dla seniorów – mieszkańców dzielnicy Wrzeszcz”** oparty na powołaniu partnerstwa w celu skoordynowania działań na rzecz wrzeszczańskich seniorów;
- placówki instytucjonalne systemu pomocy społecznej oprócz form pracy z klientem, podejmowały działania na rzecz społeczności lokalnej. Prowadziły szereg akcji informacyjnych, profilaktyczno-edukacyjnych, integracyjnych, tworzyły politykę środowiskową ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki. W roku 2011 realizowano m.in.: festyny i imprezy okolicznościowe dla społeczności lokalnej, spotkania pokoleń: półkolonie dla dzieci, wizyty młodzieży, gościnne występy dla osób starszych, wyjścia do instytucji kulturalnych, wycieczki, imprezy muzyczne, projekt pt. „Aktywni seniorzy” mający na celu uruchomienie działań samopomocowych, imprezę integracyjną pt. „Aktywny seniorze, pokaż co potrafisz”, której celem była wymiana artystyczno-kulturalna oraz integracja społeczna;
- działalność Klubów Samopomocy adresowana do osób cierpiących na zaburzenia psychiczne mających problemy w powrocie do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Ruch samopomocy skierowany był w 2011 r. do 37 osób z zaburzeniami psychicznymi w 4 placówkach niepublicznych na terenie miasta Gdańska, w ramach którego uczestnicy Klubów rozwijali m. in. umiejętności sportowe, artystyczne, społeczne;
- realizacja przez MOPS i organizacje pozarządowe projektu „Osiedle Sitowie”, w którym rozwijano nowatorskie formy wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jest to zespół 7 jednorodzinnych domków z ogródkami, zaadaptowanych na potrzeby klientów, gdzie umożliwia się im usamodzielnienie. Swoje miejsce na osiedlu znalazły bezdomne matki z dziećmi, osoby z zaburzeniami psychicznymi, osoby niepełnosprawne. W ramach programu, rodziny muszą dbać o nieruchomość, uczyć się oszczędności i ponosić koszty eksploatacji. Wprowadzono zasadę kontraktowania - każdy z klientów podpisuje umowę, zobowiązując się do współdziałania. Ma to duże znaczenie, zwłaszcza u osób biernych i niezaradnych

życiowo. Udział w projekcie „Osiedle Sitowie” jest „przedsiwkiem” Gdańskiej Spółdzielni Socjalnej i etapem wdrażania do pracy w spółdzielni w ramach elastycznych form zatrudnienia;

- realizacja projektu „**Od motywacji do aktywizacji**” realizowanego przez MOPS w partnerstwie z Fundacją FOSA w ramach programu „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi”. Podjęto działania wobec 15 pełnoletnich beneficjentów z zaburzeniami psychicznymi, z orzeczonym stopniem niepełnosprawności, mające na celu wzrost udziału w życiu społecznym i zawodowym. Innowacyjnym narzędziem pracy okazał się „Model motywowania osób z zaburzeniami psychicznymi do podjęcia aktywności społecznej i zawodowej”, który przyczynił się do zrozumienia przez beneficjentów własnych problemów i pracy nad nimi oraz poprawy komunikacji z innymi osobami. Wartość projektu: **80 753,00 zł (w tym dofinansowanie z MPiPS 64 500,00 zł)**;

- działania reintegracyjne prowadzone w hostelu i mieszkaniu chronionym (readaptacyjnym) dla 79 osób uzależnionych od narkotyków;

W celu aktywizacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi podejmowano następujące działania:

- **pomoc pracownika socjalnego w kontakcie osoby z zaburzeniami psychicznymi z pośrednikiem pracy;**

- powołanie Gdańskiej Spółdzielni Socjalnej. Gdańska Spółdzielnia Socjalna jest pierwszą w Gdańsku utworzoną pod patronatem Prezydenta Lecha Wałęsy. Spółdzielnia socjalna realizuje zasadę „praca zamiast zasiłku”. Miasto wspiera rozwój spółdzielczości socjalnej, co rokuje dla niej ogromną szansę powodzenia. Spółdzielnia socjalna rozwija różne formy działalności gospodarczej (np. produkcję wyrobów z drewna i tekstyliów, naprawę urządzeń, poligrafii, usługi remontowo-budowlane, usługi cateringowe, utrzymanie porządku, handlu i wielu innych). Zatrudnienie znajdują tu osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, m. in. niepełnosprawne, bezdomne, w tym matki samotnie wychowujące dzieci oraz długotrwale bezdomne. Spółdzielnia stanowi też rodzaj inkubatora dla kolejnych inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej. Zamierzeniem jest, aby osoby w niej zatrudnione mogły stać się jej członkami lub założyć własną spółdzielnię socjalną. Następne spółdzielnie będą mogły być zakładane zarówno przez organizacje pozarządowe, jak i przez osoby fizyczne, a Gdańska Spółdzielnia Socjalna, jako inkubator, zapewni im pomoc prawną i organizacyjną.

- stworzono i zaktualizowano program kształcenia ustawicznego dostosowanego do różnych grup osób niepełnosprawnych,

- zorganizowano targi możliwości zatrudnienia i kształcenia osób niepełnosprawnych,

- uczestniczenie w pracach nad zmianami w prawie oświatowym dot. nowej klasyfikacji zawodów i przygotowania oferty kształcenia zawodowego dla osób o specjalnych potrzebach edukacyjnych;

- organizacja przez PUP Targów Pracy, podczas których pracodawcy którzy do tej pory nie zatrudnili osób niepełnosprawnych otrzymali informatory dotyczące procedur związanych z zatrudnianiem tej grupy pracowników;

- uruchomiono „Platformę współpracy” – budowanie partnerstwa na rzecz ekonomii społecznej pomiędzy publicznymi służbami zatrudnienia, partnerami społecznymi oraz organizacjami pozarządowymi;

- zorganizowano w PUP 2 warsztaty „Ty też możesz”, „Planowanie własnej ścieżki zawodowej” oraz 1 spotkanie „Przewodnik po Urzędzie Pracy” – spotkanie informacyjne z osobami niepełnosprawnymi kończącymi szkołę specjalną;
- w roku 2011 Powiatowy Urząd Pracy zorganizował 23 giełdy pracy;
- 25 osób niepełnosprawnych objętych zostało przez PUP **usługami poradnictwa zawodowego**, którym udzielono jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej – na ten cel przeznaczono ze **środków PFRON 549.000,00zł oraz 45.000,00 ze środków Funduszu Pracy**;
- 102 osoby niepełnosprawne PUP skierował na szkolenia zawodowe, 5 osób skierowano na staż, 13 osób – na zajęcia Klubu Pracy;
- pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zakwalifikowali 143 osoby do uczestnictwa w Centrum Integracji Społecznej. 70 osób zostało objętych pomocą CIS i KIS. Podpisano z tymi osobami Indywidualne Programy Zatrudnienia Socjalnego. Uczestnicy CIS byli rekrutowani z następujących grup społecznych: osoby bezdomne, osoby uzależnione od alkoholu, osoby zwalniane z zakładów karnych, osoby niepełnosprawne, inni długotrwale bezrobotni, uzależnieni od narkotyków. W CIS realizowane były programy reintegracji społecznej i zawodowej poprzez warsztaty: poligraficzno-introligatorski, kasjer-sprzedawca, remontowo-porządkowy, ekologiczno – utylizacyjny;
- w 2011 r. realizowano w MOPS wiele zadań mających na celu wsparcie osób niepełnosprawnych oraz włączanie ich w środowisko, w tym m.in.: organizowanie obsługi cateringowej imprez i konferencji przez grupę terapeutyczną „Apetyt” osób niepełnosprawnych intelektualnie, współrealizacja projektu „Aktywnym łatwiej” z Gdańską Fundacją Integracji Społecznej, kontynuacja współpracy z BIZON-em w ramach zatrudnienia wspomaganego (4 osoby);
- realizacja koordynowanego przez MOPS projektu systemowego „Systematycznie do Celu” - edycja 2011. Projektem objęto 635 osób zagrożonych wykluczeniem społeczno - zawodowym w wieku aktywności zawodowej korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności, bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego i sprawach opiekuńczo - wychowawczych, wielodzietności, ubóstwa, zagrożenia bezdomnością, bezdomności, uzależnienia od alkoholu, bezrobocia, bierności zawodowej, zagrożenia eksmisją i umieszczeniem dziecka w placówce albo rodzinie zastępczej, zaburzeń psychicznych, przemocy w rodzinie, opuszczenia placówki penitencjarnej lub objęcia dozorem kuratorskim ze względu na karalność. Działania opierały się na aktywnej integracji, aktywizacji społecznej, zawodowej i zdrowotnej beneficjentów, umożliwiającej im podjęcie pracy, nauki, terapii, zakończenie szkolenia zawodowego, usamodzielnienie się;
- w ramach programu przeciwdziałania narkomanii 23 osoby uzależnione objęte były działaniami: warsztatu aktywizacji zawodowej, kursów zawodowe i kursów podnoszące kwalifikacje zawodowe (w tym m.in. kurs prawa jazdy, kurs operatora ładowarki, kursy językowe);
- w ramach programu profilaktyki uzależnień od alkoholu prowadzono **działania związane z reintegracją społeczną i zawodową osób uzależnionych od alkoholu.**

Zrealizowano 4 zadania programu z udziałem 6 podmiotów. Wiodący realizatorzy to: kluby abstynenta i Centrum Integracji Społecznej. Z działań bezpośrednio skorzystało 1968 osób. Na realizację działań wydatkowano kwotę **340 120 zł**.

Program pilotażowy

**Punkt Wsparcia Środowiskowego
dla osób z zaburzeniami psychicznymi
na bazie Środowiskowego Domu Samopomocy.**

**Podsumowanie realizacji zadania PWS „Przy Szopenie”
oparto na założeniach Programu pilotażowego Punkt Wsparcia
Środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi na bazie
Środowiskowego Domu Samopomocy**

Każdy z 5 punktów podsumowania zawiera następujące części:

- **założenia**
- **realizacja**
- **wnioski i propozycje**

I. Podstawy prawne funkcjonowania Punktu Wsparcia Środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi utworzonego na bazie Środowiskowego Domu Samopomocy

Punkt Wsparcia Środowiskowego funkcjonuje zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, przede wszystkim w zakresie rozwijania nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb (art.15.pkt.6). Pilotaż Punktu Wsparcia Środowiskowego „Przy Szopenie” odpowiada na potrzebę funkcjonowania gdańskiego zintegrowanego systemu pomocy środowiskowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi a funkcjonowanie pilotażu w latach 2009-2011 potwierdza potrzebę rozwijania w/w formy pomocy społecznej.

II. Obszary funkcjonowania Punktu Wsparcia Środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi utworzonego na bazie Środowiskowego Domu Samopomocy

Pilotaż Punktu Wsparcia Środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi funkcjonował w następujących obszarach:

- A. Obszar leczenia (osoba +rodzina),
- B. Obszar rehabilitacji społecznej (osoba +rodzina),
- C. Obszar rehabilitacji zawodowej (osoba +rodzina),

A. Obszar leczenia (osoba + rodzina)

1. Założenia:

Obszar zakładał:

- diagnozę obejmującą potrzeby terapeutyczne osoby i jej rodziny oraz realizację tych potrzeb,
- zakres współpracy z lekarzem w poradni zdrowia psychicznego lub lekarzem rodzinnym.

2. Realizacja:

W ramach realizacji programu pilotażowego PWS obszar objął swoim działaniem sferę psychologiczną

i zdrowotną klienta poprzez:

- diagnozę problemu związanego ze zdrowiem psychicznym,
- diagnozę potrzeb klienta,
- dostosowanie właściwej formy wsparcia.

W ramach wsparcia ze strony PWS podejmowane były:

- konsultacje diagnostyczne i informacyjne, w celu skierowania klienta do miejsca udzielającego specjalistycznego wsparcia dostosowanego do potrzeb danej osoby;
- w sytuacji braku właściwej oferty pomocowej w instytucjach i ośrodkach świadczących wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi, oferowano różne formy środowiskowego wsparcia w ramach PWS, służące poprawie funkcjonowania psychospołecznego osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin;
- działania mające na celu budowanie współpracy z przedstawicielami instytucji i placówek medycznych, takich jak szpitale psychiatryczne w Gdańsku i Starogardzie Gdańskim, poradnie zdrowia psychicznego i in., na rzecz osób znajdujących się w kryzysie psychicznym;

3. Wnioski i propozycje:

- wśród osób z zaburzeniami psychicznymi zgłaszających się do PWS, znaczna większość sygnalizuje potrzebę skorzystania z porady psychologicznej lub psychoterapii. Klienci mówią o długim okresie oczekiwania na poradę psychologiczną w PZP (co najmniej 6 miesięcy);
- osoby z zaburzeniami psychicznymi i członkowie ich rodzin potrzebują możliwości skorzystania z szybkiej konsultacji diagnostycznej czy psychologicznej, w sytuacji pojawienia się niepokojących objawów natury psychicznej u siebie lub osoby bliskiej, a także informacji, gdzie zgłosić się po pomoc;
- obserwuje się potrzebę zatrudnienia asystentów personalnych w obszarze leczenia, odpowiedzialnych za wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi w terenie, także w miejscu zamieszkania;
- większa część osób zgłaszających się do PWS wymaga krótkotrwałego (3 m-ce do 6 m-cy), ale intensywnego (1-2 godz./tydz.) wsparcia psychologicznego, które umożliwia powrót do równowagi psychicznej;
- wśród klientów zgłaszających się do PWS, w celu skorzystania ze wsparcia psychologicznego czy terapeutycznego, w ocenie zespołu większość osób wymaga przede wszystkim wsparcia informacyjnego lub w formie asystenta czy trenera;
- osoby z zaburzeniami psychicznymi lub członkowie ich rodzin zgłaszają potrzebę skorzystania z konsultacji psychiatrycznej w ramach PWS, głównie w miejscu zamieszkania tej osoby;
- potrzeba skorzystania z konsultacji psychiatrycznych zgłaszana jest także w środowisku pracowników socjalnych MOPR;
- istotną formą wsparcia skierowaną do osób z zaburzeniami psychicznymi są spotkania z członkami ich rodzin w formie konsultacji lub spotkań psychoedukacyjnych. Obserwuje się

wyraźną poprawę w funkcjonowaniu osób z zaburzeniami psychicznymi w efekcie pracy z rodziną;

- zakres współpracy z lekarzem w poradni zdrowia psychicznego lub rodzinnym zależy od potrzeby wynikającej z danej sytuacji klienta. Najczęściej współpraca ta ma charakter informacyjny i oparta jest na zgodzie klienta;

B. Obszar rehabilitacji społecznej (osoba +rodzina)

1. Założenia:

Obszar zakładał socjoterapię chorego, powrót do prawidłowego funkcjonowania rodziny, trening aktywności społecznej (zadania realizowane w ramach Punktu i delegowane na zewnątrz), trening podejmowania ról społecznych (powrót do ról uprzednio podjętych).

2. Realizacja:

W ramach realizacji programu pilotażowego PWS prowadzono rehabilitację społeczną dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin poprzez:

- ukierunkowanie działań klienta, w celu uzyskania potrzebnego wsparcia w MOPR, urzędzie miasta itd.

- konsultacje socjalne (w zakresie ulg, uprawnień, możliwości skorzystania z dofinansowań, dotarcia do instytucji pomocowych i wypełniania właściwych dla nich formularzy itd.);

- treningi umiejętności społecznych (w zakresie radzenia sobie w sytuacjach społecznych, radzenia sobie

ze stresem, trening komunikacji, współdziałania w grupie itd.);

- szkolenia z zakresu rehabilitacji społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich otoczenia społecznego;

- spotkania informacyjno- szkoleniowe dla pracowników instytucji działających na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (pracownicy socjalni MOPR, doradcy zawodowi z PUP i WUP, kierownicy Rodzinnych Domów Opieki, itd);

- budowanie sieci powiązań z instytucjami i organizacjami działającymi w ramach pomocy społecznej.

3. Wnioski i propozycje:

- wśród osób z zaburzeniami psychicznymi i członków ich rodzin zgłaszane jest duże zapotrzebowanie na wsparcie ze strony konsultanta ds. pomocy społecznej w zakresie:

➤ uzyskania informacji dotyczących oferty pomocy socjalnej;

➤ udziału w spotkaniach (indywidualnych i grupowych) służących poprawie ich funkcjonowania społecznego;

- większa część osób zgłaszających się do PWS wymaga krótkotrwałego (3 m-ce do 6 m-cy), ale intensywnego (1-2 godz./tydz.) wsparcia w formie indywidualnych konsultacji socjalnych, czy treningów umiejętności społecznych (indywidualnych lub grupowych), w celu poprawy ich funkcjonowania psychospołecznego. Powyższe wsparcia wielokrotnie pozwala osobie z zaburzeniami psychicznymi podjąć aktywność społeczną i/lub zawodową;

- brak jest wystarczającej oferty wsparcia na terenie miasta Gdańska dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie nabywania umiejętności społecznych, stąd Punkt odpowiedział na w/w potrzebę oferując treningi umiejętności społecznych;

- osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz członkowie ich rodzin zgłaszają często potrzebę uzyskania informacji oraz wsparcia w zakresie własnego usamodzielnienia się czy poprawy warunków lokalowych, ponadto informacji o formach wsparcia w zakresie mieszkalnictwa socjalnego, komunalnego, czy wspomagane;

- obserwuje się potrzebę zatrudnienia asystentów personalnych w powyższym obszarze, odpowiedzialnych za wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi w terenie, podczas załatwiania spraw urzędowych, czy innych, podczas których osoby te wymagają wsparcia;

- bardzo istotne są spotkania informacyjno- psychoedukacyjne dla przedstawicieli instytucji głównie pracowników socjalnych MOPR w Gdańsku oraz skierowane do otoczenia społecznego osób chorych psychicznie. Wpływają one na wzrost świadomości społecznej dot. problematyki osób z zaburzeniami psychicznymi, w efekcie na poprawę funkcjonowania psychospołecznego samych chorych;

C. Obszar rehabilitacji zawodowej (osoba +rodzina)

1. Założenia:

Obszar zakładał współpracę przy analizie sytuacji edukacyjnej, pracę nad motywacją do powrotu do edukacji w ramach opuszczonego etapu, ewentualną zmianę ścieżki edukacyjnej dostosowanej do potrzeb i możliwości osoby, wybór ścieżki aktywności zawodowej;

2. Realizacja:

W ramach realizacji programu pilotażowego PWS obszar objął swoim działaniem:

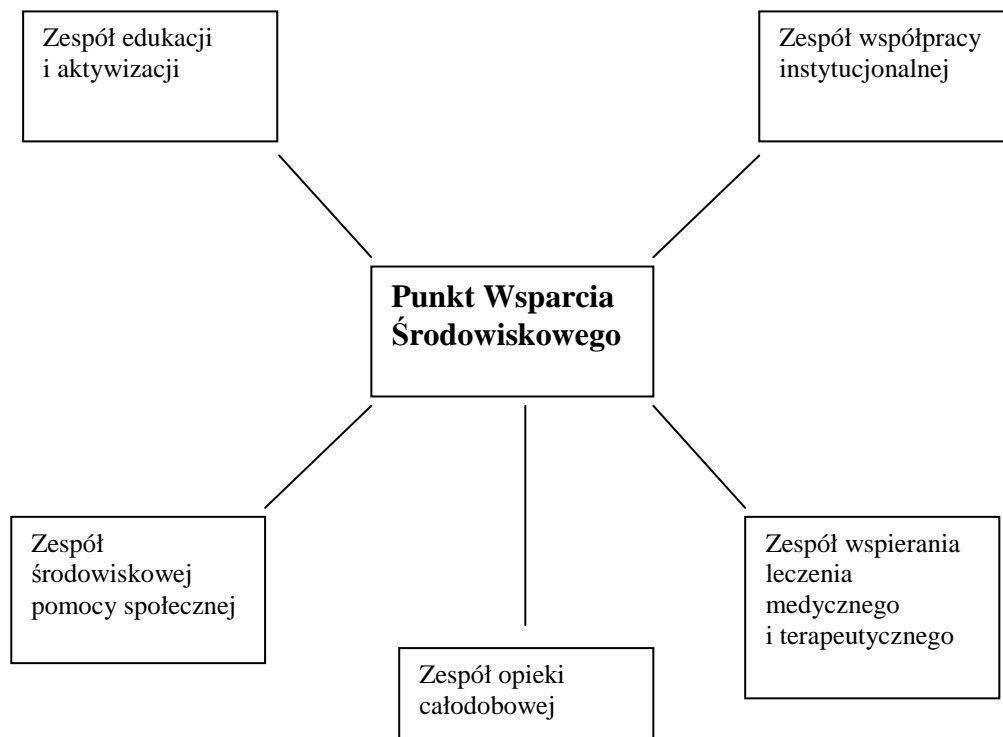
- prowadzenie konsultacji edukacyjnych i zawodowych (wybór szkoły, zawodu, wsparcie podczas opracowania dokumentacji aplikacyjnej, dostępu do ofert zatrudnienia, poruszania się po urzędzie pracy) oraz treningi umiejętności zawodowych (np. autoprezentacja podczas rozmowy z pracodawcą, wzmacnianie zasobów zawodowych, wspólna analiza ofert), w celu wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi w podjęciu edukacji lub zatrudnienia;
- budowanie sieci współpracy z przedstawicielami Powiatowego i Wojewódzkiego Urzędu Pracy, organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz aktywizacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi, potencjalnymi pracodawcami;
- edukację z zakresu rehabilitacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich otoczenia społecznego, szkolenia dla przedstawicieli instytucji PUP, WUP, pracowników szkół publicznych (pedagogów, nauczycieli, uczniów);

3. Wnioski i propozycje:

- obserwuje się potrzebę prowadzenia doradztwa zawodowego poszerzonego o treningi umiejętności zawodowych oraz konsultacje edukacyjne ściśle powiązane z wyborem przyszłego zawodu;
- osoby z zaburzeniami psychicznymi oczekują i wymagają wsparcia w zakresie przygotowania ich do pełnienia ról społecznych: ucznia czy pracownika. Często nie posiadają pełnego wykształcenia, doświadczenia zawodowego, a także umiejętności psychospołecznych i/lub zawodowych niezbędnych do podjęcia zatrudnienia, obawiają się rozmowy z pracodawcą, nie wiedzą, w jaki sposób zaprezentować własną osobę, poinformować pracodawcę o chorobie itd.;
- obserwuje się potrzebę zatrudnienia asystentów personalnych w powyższym obszarze, odpowiedzialnych za wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi w terenie, np. podczas wizyty w PUP czy w trakcie załatwiania formalności związanych z podjęciem nauki czy zatrudnienia;
- bardzo istotne są spotkania informacyjno- psychoedukacyjne dla przedstawicieli instytucji PUP, WUP, szkoły publiczne oraz skierowane do otoczenia społecznego osób chorych psychicznie (pracodawcy, uczniowie, nauczyciele). Wpływają one na wzrost świadomości społecznej dot. problematyki osób z zaburzeniami psychicznymi, w efekcie na poprawę funkcjonowania psychospołecznego samych chorych;

III. Schemat współpracy w ramach Punktu Wsparcia Środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi utworzonego na bazie Środowiskowego Domu Samopomocy

1. Założenia:

2. Realizacja:

W ramach realizacji pilotażowego programu Punktu Wsparcia Środowiskowego wdrożono schemat współpracy oparty na pięciu wymienionych powyżej zespołach. Szczegółowe informacje dotyczące zadań zespołów oraz budowanej sieci współpracy zawarte są w pkt. IV.

3. Wnioski i propozycje:

- zaproponowany w programie pilotażowym schemat współpracy obejmuje wszystkie ważne obszary,
w których poruszają się osoby z zaburzeniami psychicznymi lub członkowie ich rodzin;

IV. Zadania zespołów określonych w ramach Punktu Wsparcia Środowiskowego dla osób

z zaburzeniami psychicznymi na bazie Środowiskowego Domu Samopomocy

1. Założenia:

Przez zespoły określone w ramach Punktu Wsparcia Środowiskowego rozumie się sieć powiązań między pracownikami punktu realizującymi zadanie i przedstawicielami instytucji współpracujących z Punktem.

- A. Zespół środowiskowej pomocy społecznej, do którego zadań należy współpraca:
- z pracownikami socjalnymi;
 - ze środowiskowymi domami samopomocy;
 - z klubami samopomocy;
 - z podmiotami prowadzącymi mieszkania chronione
- B. Zespół wspierania leczenia medycznego i terapeutycznego, do którego zadań należy współpraca:
- z lekarzami psychiatrami;
 - z oddziałami psychiatrycznymi i innymi
- C. Zespół opieki całodobowej, do którego zadań należy współpraca:
- z podmiotami prowadzącymi placówki opieki całodobowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi
 - z podmiotami prowadzącymi miejsca czasowego pobytu
 - z podmiotami prowadzącymi miejsca hostelowe
- D. Zespół edukacji i aktywizacji zawodowej, do którego zadań należy współpraca:
- psychologa ze szkołami, poradniami pedagogiczno-psychologicznymi i ośrodkami readaptacji społecznej
 - przy edukacji psychologicznej dla nauczycieli
 - przy prowadzeniu terapii oraz warsztatów psychologicznych na terenie szkół
 - z przedstawicielami PUP i PFRON w zakresie aktywizacji zawodowej
 - z warsztatami terapii zajęciowej, zakładami aktywności zawodowej, firmami zatrudniającymi osoby niepełnosprawne
- E. Zespół współpracy instytucjonalnej, do którego zadań należy współpraca:
- z kuratorami sądowymi, w celu objęcia zintegrowaną opieką rodzin z problemem osób dysfunkcyjnym
 - w zakresie orzecznictwa o niepełnosprawności pacjentów z MZON i ZUS
 - z Narodowym Funduszem Zdrowia w zakresie określenia możliwości finansowania usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi
 - z Wydziałem Gospodarki Komunalnej w zakresie pozyskiwania lokali na mieszkania chronione.

2. Realizacja:

- współpraca w ramach działalności Punktu Wsparcia Środowiskowego przebiegała poprzez budowanie i utrzymywanie zespołów, tj. sieci powiązań między pracownikami Punktu realizującymi zadanie i przedstawicielami instytucji współpracujących z Punktem, w następujących obszarach:

- A. Zespół wspierania leczenia medycznego i terapeutycznego (MOPR, Wojewódzki Szpital Psychiatryczny i. prof. T. Bilikiewicza w Gdańsku, Poradnie Zdrowia Psychicznego w Gdańsku)
- B. Zespół środowiskowej pomocy społecznej (MOPR, Wydział Gospodarki Komunalnej, Środowiskowe Domy Samopomocy w Gdańsku, Kluby Samopomocy, mieszkania

chronione prowadzone na terenie miasta Gdańska, Centrum Interwencji Kryzysowej w Gdańsku, Centrum Integracji Społecznej w Gdańsku)

C. Zespół edukacji i aktywizacji (MOPR, placówki edukacyjne, Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Gdańsku)

D. Zespół opieki całodobowej (MOPR, domy pomocy społecznej, miejsca czasowego pobytu np. w CIK w Gdańsku, hostele)

E. Zespół współpracy instytucjonalnej (MOPR, MZON, Sąd Rejonowy w Gdańsku - Zespół Kuratorów Zawodowych, NFZ)

- nawiązano współpracę z co najmniej 48 podmiotami - instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi lub świadczącymi usługi między innymi wobec w/w grupy osób. Współpraca poparta jest zawarciem pisemnego lub ustnego porozumienia oraz opinią podmiotów, z którymi porozumienie zostało zawarte

- spotkania z przedstawicielami instytucji w ramach danych zespołów odbywają się:

- cyklicznie, w celu budowania regularnej współpracy na rzecz środowiska osób z zaburzeniami psychicznymi np. spotkania z pracownikami socjalnymi MOPR w Gdańsku, podmiotami prowadzącymi mieszkania wspomagane
- lub nieregularnie z różną częstotliwością, w sytuacji wystąpienia potrzeby związanej z określoną informacją, ofertą dla klienta czy wspólną inicjatywą na rzecz w/w grupy osób np. kontakt bezpośredni lub telefoniczny z lekarzami ze szpitala psychiatrycznego czy poradni zdrowia psychicznego, pedagogami szkolnymi, doradcami zawodowymi, pracownikami socjalnymi MOPR, kuratorami sądowymi czy przedstawicielami organizacji pozarządowych;

3. Wnioski i propozycje:

- Jakość i częstotliwość spotkań w ramach współpracy z określonymi zespołami zależy od potrzeb i gotowości danej instytucji czy organizacji, określenia wspólnych celów i realizowania ich poprzez wypracowane zasady współpracy;

- Obserwuje się, że najbardziej aktywnym i skutecznym zespołem jest **Zespół środowiskowej pomocy społecznej**. Dzięki regularnej i intensywnej współpracy udało się rozpoznać wzajemne potrzeby i oczekiwania oraz zbudować sieć współpracy polegającą na:

- Cyklicznych spotkaniach interdyscyplinarnych z pracownikami socjalnymi MOPR w Gdańsku, służących omówieniu oferty wsparcia dla poszczególnych klientów MOPR lub PWS ponadto wsparciu edukacyjnym dla pracowników socjalnych;
- Cyklicznych spotkaniach z podmiotami prowadzącymi mieszkania chronione na terenie miasta Gdańska, służących usprawnieniu procedur umożliwiających skorzystanie z treningu mieszkaniowego osobom z zaburzeniami psychicznymi;
- Stałym kontakcie z przedstawicielami Środowiskowych Domów Samopomocy i Klubów Samopomocy, w celu szybkiego dostosowania oferty wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usprawnianiu procedur związanych z aktywizowaniem tych osób;

- Podczas realizacji założeń pilotażu bardzo aktywna współpraca przebiegała także w **Zespole edukacji i aktywizacji zawodowej** (z pedagogami i psychologami szkół publicznych, pracownikami PPP, pracownikami Wojewódzkiego i Powiatowego Urzędu Pracy w Gdańsku, warsztatami terapii zajęciowej).

Współpraca ta skoncentrowana jest na:

- Organizacji spotkań informacyjno-psychoedukacyjnych z zakresu problematyki osób z zaburzeniami psychicznymi dla nauczycieli i uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich oraz pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych;

- Organizacji spotkań informacyjno- psychoedukacyjnych z zakresu problematyki osób z zaburzeniami psychicznymi dla doradców zawodowych i pracodawców;
- Stałej współpracy z przedstawicielami instytucji edukacyjnych i zawodowych w zakresie wspierania osób z zaburzeniami psychicznymi w aktywizacji edukacyjno- zawodowej;
- Realizacji działań będących odpowiedzią na potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi, takich jak:
 - wzajemna wymiana oferty między Wojewódzkim i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie szkoleń i warsztatów psychologicznych oraz zawodowych;
 - zwiększenie oferty wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w PWŚ poprzez organizację zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży (działania projektowe)
 - Podczas budowania **Zespołu wspierania leczenia medycznego i terapeutycznego** utworzono sieć współpracy z pracownikami Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego im. T. Bilikiewicza w Gdańsku oraz poszczególnymi specjalistami (psychiatrami i psychologami) z NZOZ „GOSPODY-MED” i „OPTIMED” w Gdańsku. Współpraca ta głównie wiąże się:
 - z umożliwieniem klientom płynnego przejścia ze szpitala do miejsca wsparcia lub podczas wystąpienia kryzysu psychicznego skierowania do szpitala;
 - z aktualizacją bieżącej oferty dotyczącej leczenia i wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i członków ich rodzin;
 - z organizacją spotkań psychoedukacyjnych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin oraz szkoleniowo-superwizyjnych dla pracowników instytucji i organizacji działających na rzecz środowiska osób chorych psychicznie, prowadzonych przez specjalistów klinicznych zatrudnionych w Szpitalu (psycholog kliniczny, psychiatra). Spotkania te służą także zwiększeniu świadomości społecznej dotyczącej problematyki w/w grupy osób;
 - W zakresie **Zespołu opieki całodobowej** podjęto działania w celu utworzenia zasad współpracy z podmiotami prowadzącymi placówki opieki całodobowej, miejsca czasowego pobytu oraz miejsca hostelowe dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Współpraca ta dotyczy najczęściej:
 - dostosowania oferty wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w celu większego ich usamodzielnienia bądź zapewnienia miejsca całodobowej opieki, w sytuacji braku możliwości innego wsparcia;
 - podejmowania działań służących pozyskiwaniu lokali możliwych do adaptacji na mieszkania chronione, hostelowe czy treningowe dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- Zadania związane z budowaniem **Zespołu współpracy instytucjonalnej** zgodnie z założeniami dotyczą przede wszystkim współpracy:
 - z przedstawicielami instytucji, z kuratorami sądowymi, urzędnikami, przedstawicielami organizacji pozarządowych, w celu objęcia zintegrowaną opieką rodzin z problemem osób dysfunkcyjnym;
 - z Wydziałem Gospodarki Komunalnej w zakresie pozyskiwania lokali na mieszkania chronione;
 - z MZON i ZUS w zakresie orzecznictwa o niepełnosprawności pacjentów;
 - z przedstawicielami instytucji i organizacji, w celu tworzenia koalicji służących poszukiwaniu rozwiązań na problemy zgłaszane przez środowisko osób z zaburzeniami psychicznymi (np. zbyt mała dostępność specjalistów w ramach NFZ, niska świadomość społeczna dotycząca problematyki osób chorych psychicznie, trudność z zastosowaniem przymusu leczenia przez pracowników socjalnych czy członków rodziny, wobec osób dorosłych ujawniających zaburzenia psychiczne, które nie wyrażają zgody na leczenie;

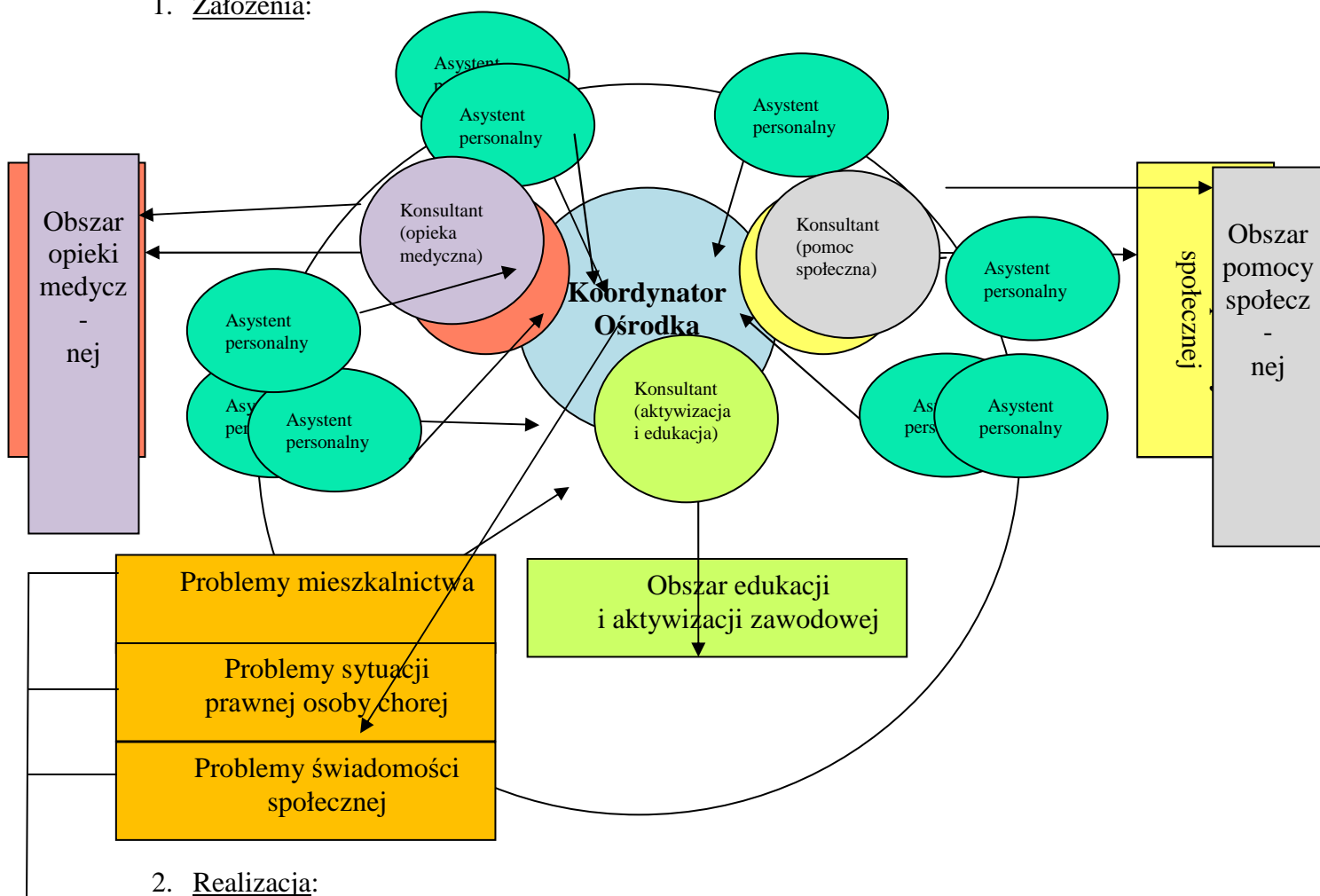
- Obserwuje się, że stała współpraca z przedstawicielami instytucji i organizacji działającymi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi wpływa na:

- bardziej sprawne udzielanie wsparcia klientom (przekazanie oferty czy informacji dla klienta, wspólna diagnoza problemu klienta oraz dostosowanie kolejności udzielonego wsparcia w zależności od gotowości klienta, np. rehabilitacja społeczna przed rehabilitacją zawodową;
- zwiększenie świadomości u pracowników instytucji dot. problematyki osób z zaburzeniami psychicznymi;
- zmniejszenie okresu oczekiwania klientów na określone wsparcie oraz ułatwienie ich poruszania się pomiędzy instytucjami;
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa u klientów dzięki posiadaniu informacji o dostępnej ofercie wsparcia, poczuciu bycia ważnym i „zaopiekowanym” przez instytucję itd. (informacje uzyskane z badania ankietowego na klientach PWS);

- doskonalenia wymaga stała współpraca na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi z przedstawicielami instytucji (np. NFZ, ZUS, Wydział Edukacji, PFRON, NZOZ);

V. Rozwiązanie organizacyjne funkcjonowania Ośrodka Wsparcia Środowiskowego na bazie Środowiskowego Domu Samopomocy

1. Założenia:

2. Realizacja:

- A. Kadra realizująca założenia Punktu oraz efekty jej pracy
- B. Logistyczne ramy funkcjonowania Punktu

A. Kadra realizująca założenia Punktu:

W celu realizacji założeń pilotażowego programu Punktu Wsparcia Środowiskowego zatrudniono następujące osoby:

a) z kadry merytorycznej:

- Koordynator
- Konsultanci z trzech obszarów
- Specjaliści: ds. sytuacji prawnej osoby chorej i ds. mieszkalnictwa
- Szkoleniowiec/ Superwizor

b) z kadry administracyjnej:

- Kierownik
- Inspektor BHP
- Sprzątaczką

a) Kadra merytoryczna:

Poszczególne zadania, zakres działań oraz kwalifikacje kadry realizującej pilotażowy program Punktu:

Koordynator-psycholog - 1 etat - zatrudniona osoba posiada wykształcenie wyższe psychologiczne oraz kwalifikacje zawodowe w zakresie pracy ze środowiskiem osób wymagających wsparcia psychospołecznego, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi, a także doświadczenie w zakresie zarządzania zespołem merytorycznym. Osoba odpowiedzialna jest za:

- kierowanie zespołem merytorycznym (konsultanci i specjaliści),
- koordynację działań PWS, budowanie sieci współpracy oraz za kontakt ze wszystkimi obszarami;
- pozyskiwanie informacji od przedstawicieli instytucji i placówek pomocy społecznej o potrzebie interwencji wobec osób zaburzonych psychicznie, wymagających pomocy psychiatrycznej, wsparcia psychologicznego bądź innej formy pomocowej oferowanej przez Punkt i współpracujące z nim instytucje;
- nawiązywanie kontaktu z przedstawicielami wyżej opisanych instytucji, w celu zwiększenia efektywności działań w ramach Punktu;
- współpracę z podmiotami prowadzącymi mieszkania chronione, w celu pozyskania informacji o możliwości skorzystania z treningu mieszkaniowego osób zaburzonych psychicznie wymagających treningu mieszkaniowego bądź separacji od środowiska rodzinnego, a także podejmowanie działań w celu pozyskania nowych form mieszkalnych. Ponadto wsparcie informacyjne i emocjonalne dla trenerów i mieszkańców aktualnie korzystających z mieszkalnictwa, a także klientów PWS zainteresowanych tą formą wsparcia;
- pracę nad osiągnięciem większej samowiedzy wśród klientów Punktu oraz nad zwiększeniem wiedzy dot. potrzeb osób niepełnosprawnych oraz chorych, wśród przedstawicieli instytucji zajmujących się wsparciem ww. osób;

Konsultanci- łącznie 1,5 etatu – osoby wspierające koordynatora w realizacji zadań i kontaktach z poszczególnymi obszarami działań opisanych w pkt. II.

- 1) Konsultanci w obszarze opieki medycznej – 20 godz./ tydz. (psychologowie kliniczni, lekarz psychiatra). Zatrudnione osoby posiadają wykształcenie wyższe w zakresie psychologii lub psychiatrii oraz doświadczenie w bezpośredniej pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Do obowiązków konsultantów w obszarze opieki medycznej należy realizowanie zadań w ramach obszaru leczenia (pkt. II. A);

- 2) Konsultant w obszarze pomocy społecznej - 20 godz./tydz. (pracownik socjalny) – Zatrudniona osoba posiada wykształcenie wyższe z zakresu nauk społecznych lub pomocy społecznej oraz doświadczenie zawodowe w strukturach pomocy społecznej. Do jego obowiązków należy realizowanie zadań w ramach obszaru rehabilitacji społecznej (pkt. II. B);
- 3) Konsultanci w obszarze aktywizacji zawodowej i edukacji – 20 godz./tydz. (doradca zawodowy, psycholog). Zatrudnione osoby posiadają specjalistyczne wykształcenie z zakresu doradztwa zawodowego lub z zakresu nauk społecznych wraz z przygotowaniem pedagogicznym oraz doświadczenie w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Do ich obowiązków należy realizowanie zadań w ramach obszaru rehabilitacji zawodowej (pkt. II. C);

Specjalista ds. sytuacji prawnej osoby chorej– 5 godz./tydz. (prawnik). Zatrudniona osoba posiada wykształcenie wyższe prawnicze oraz doświadczenie w bezpośredniej pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Do zadań pracownika należy dbanie o sytuację prawną osoby chorej, a także współpraca z instytucjami, takimi jak sądy, jednostki samorządu terytorialnego, urzędy miasta, NFZ, MOPS). W ramach umowy – zlecenia będzie prowadzić konsultacje prawne oraz spotkania edukacyjne w zakresie prawnej pomocy osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom, przygotowywać wnioski do sądu oraz inną potrzebną dokumentację.

Specjalista ds. mieszkalnictwa – około 3 godz./tydz. Zatrudniona osoba posiada wykształcenie wyższe oraz wiedzę i doświadczenie w zakresie problematyki mieszkalnictwa (wspomagane, socjalnego, opieki całodobowej, miejsc hostelowych i miejsc czasowego pobytu) dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Do jej zadań należy m.in. współpraca z podmiotami prowadzącymi mieszkania treningowe lub chronione, w celu pozyskania informacji o możliwości skorzystania z treningu mieszkaniowego osób zaburzonych psychicznie i wymagających treningu mieszkaniowego. Także współpraca z WGK UM w Gdańsku w zakresie pozyskiwania lokali z przeznaczeniem na mieszkalnictwo wspomagane. Ponadto prowadzi konsultacje dla trenerów i mieszkańców aktualnie korzystających z mieszkalnictwa.

Zwiększanie świadomości społecznej dot. problematyki osób z zaburzeniami psychicznymi – (koordynator, konsultanci i specjaliści zatrudnieni w PWS). Zatrudniona osoba posiada wykształcenie wyższe w kierunku nauk społecznych oraz doświadczenie w zakresie komunikacji społecznej. Do ich zadań należy:

- zwiększanie wśród osób z zaburzeniami psychicznymi samowiedzy dot. własnych dysfunkcji oraz wiedzy prawnej dot. uregulowań prawnych ich dotyczących (spotkania edukacyjne, prowadzenie pogadarek w formie indywidualnej i grupowej, współpraca z członkami ich rodzin);
- praca nad osiągnięciem większej samowiedzy dotyczącej problematyki osób z zaburzeniami psychicznymi w otoczeniu społecznym osób chorych (spotkania edukacyjne, prowadzenie pogadarek w formie indywidualnej i grupowej, współpraca z członkami ich rodzin);
- podejmowanie działań służących zwiększeniu wiedzy dot. potrzeb osób niepełnosprawnych oraz chorych wśród przedstawicieli instytucji zajmujących się wsparciem ww. grupy osób. (spotkania szkoleniowe i psychoedukacyjne dla przedstawicieli instytucji);
- opracowywanie materiałów informacyjnych (kształtowanie polityki informacyjnej dotyczącej problemu zaburzeń psychicznych), przeprowadzanie i udział w kampaniach informacyjnych, organizacja spotkań i konferencji;

Szkoleniowiec/superwizor – średnio 10 godz./rok (specjalista psycholog kliniczny lub psychiatra zatrudniony w NFZ) – osoba lub osoby przeprowadzające szkolenia edukacyjno-superwizyjne dla zespołu merytorycznego zatrudnionego w punkcie oraz dla przedstawicieli organizacji i instytucji współpracującymi z PWS, w celu poszerzenia ich wiedzy i kwalifikacji w zakresie problematyki osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.

Działania podjęte przez kadre merytoryczną (koordynatora, konsultantów i specjalistów):

1. Udzielano zintegrowanego wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi i członkom ich rodzin mieszkających na terenie miasta Gdańska;
2. Budowano sieć współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, utrzymywano stały kontakt z łącznikami ze strony instytucji;
3. Zbierano informacje dot. podmiotów udzielających wsparcia, utworzono bazę danych instytucji i bazę danych klientów;
4. Poszerzono ofertę PWS poprzez zdobycie środków na prowadzenie takich form wsparcia jak: grupy socjoterapeutyczne dla młodzieży, grupy wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin;
5. Wprowadzono w życie teoretyczne założenia modelu;
6. Utworzono i prowadzono na bieżąco następującą dokumentację merytoryczną:
 - ewidencję dyżurów zespołu
 - ewidencję udzielonych porad i kontaktów instytucjonalnych
 - karty zgłoszeniowe klienta
 - karty konsultacji
 - protokoły ze spotkań zespołu merytorycznego

Liczbowy wymiar pracy kadry merytorycznej:

Działania w zakresie świadomości społecznej	Liczba oddziaływań :		2009	2010	2011	Suma
	Obszar Medyczny	konsultacje wstępne – diagnostyczne		199	196	235
konsultacje psychologiczne		563	724	995	2282	
spotkania informacyjno- szkoleniowe		25	45	34	104	
Obszar Społeczny	konsultacje socjalne		72	59	49	180
	treningi umiejętności społecznych		8	117	228	353
	spotkania informacyjno-szkoleniowe		82	97	77	256
Obszar Edukacyjny o- zawodowy	konsultacje edukacyjno- zawodowe		66	96	81	243
	treningi umiejętności zawodowych		15	35	83	133
	spotkania informacyjno- szkoleniowe		17	33	38	88
Działania w zakresie pomocy prawnej	konsultacje prawne		72	66	144	282
	spotkania informacyjno- szkoleniowe		5	2	2	9
Działania w zakresie mieszkalnictwa	konsultacje mieszkaniowe		36	95	108	239
	spotkania informacyjno- szkoleniowe		12	17	15	44

b) Kadra administracyjna:

Kierownik – 3 godz./tydz. – osoba odpowiedzialna za zarządzanie środkami finansowymi PWS, zaopatrzenie pomieszczenia placówki w niezbędne wyposażenie, sprzęt i materiały biurowe, realizację zadań administracyjnych oraz sporządzanie sprawozdania finansowego.

Inspektor BHP – średnio 20 godz./ rok - osoba odpowiedzialna za przeprowadzenie szkoleń wstępnych

i okresowych dla zatrudnianych pracowników, a także przygotowania opisu stanowisk i ryzyka zawodowego.

Sprzątaczką – 5 godz./tydz. – osoba odpowiedzialna za utrzymanie czystości w pomieszczeniu przeznaczonym na Punkt oraz w toalecie, z której korzystać będą klienci punktu wsparcia.

B. Logistyczne ramy funkcjonowania Punktu

Godziny funkcjonowania PWS, godziny przyjęć:

- zgodnie z założeniem pilotażowego programu, Punkt działa od poniedziałku do czwartku w godz. 9:00-19:00, w piątek w godz.9:00-16:00;

- godziny spotkań informacyjno- edukacyjnych oraz konsultacji z klientami PWS zostały ustalone zgodnie z wymiarem oraz dniem pracy poszczególnych konsultantów czy specjalistów, umieszczonym na harmonogramie konsultantów;

- Koordynator-psycholog dysponuje największym wymiarem czasu pracy stąd prowadzi część konsultacji wstępnych oraz uczestniczy w większości spotkań informacyjno-edukacyjnych;

- Klienci na poszczególne konsultacje umawiani są na konkretne godziny, w zależności od potrzeb klient przyjmowany jest sam lub z członkami rodziny przez jednego lub dwóch konsultacji;

- wsparcie dla klienta oferowane jest po wcześniejszej diagnozie jego funkcjonowania w wielu obszarach, w pierwszej kolejności poszukiwana jest oferta wsparcia poza PWS, dopiero w sytuacji braku odpowiedniej oferty dla klienta, podejmowane są działania wsparciowe w Punkcie;

- koordynator-psycholog oraz konsultanci Punktu, podczas dyżuru udzielają także telefonicznego wsparcia informacyjnego i specjalistycznego (w sytuacji takiej potrzeby), co powoduje, że Punkt zapewnia jednocześnie potrzeby dotyczące możliwości korzystania z infolinii w sporym wymiarze godzin;

Niezbędne pomieszczenia i wyposażenie

pomieszczenia przeznaczone na konsultacje: realizacja Punktu następuje w trzech pomieszczeniach udostępnionych przez Środowiskowy Dom Samopomocy „Młodzieżowy Chopin”, jest to jedno pomieszczenie przeznaczone dla koordynatora oraz dwa pomieszczenia dla konsultantów, którzy korzystają z nich w zależności od potrzeby (jedno z pomieszczeń jest większe, przeznaczone na spotkania grupowe, szkoleniowe lub treningowe oraz zebrania zespołu PWS);

koszty materiałów i wyposażenia: podczas bieżącej działalności Punktu Wsparcia Środowiskowego niezbędny jest sprzęt biurowych, taki jak laptop, drukarka, fax oraz artykuły papirnicze i biurowe takie jak papier ksero, flipcharta i papier do flipcharta, tusz do drukarki i inne. Są one także niezbędne do wykonania ulotek promocyjnych, projektu plakatów itp.

Pomieszczenia przeznaczone na Punkt wymagały adaptacji (umeblowania, wyposażenia w niezbędny sprzęt, krzesła itd.). Środki czystości i higieny zapewnić mają klientom komfort korzystania z pomieszczenia Punktu oraz z toalety.

koszty artykułów żywnościowych: klienci Punktu Wsparcia Środowiskowego nie są objęci stałym wyżywieniem, jednakże podczas konsultacji mogą być poczęstowani napojami gorącymi (kawa, herbata) lub zimnymi (woda mineralna, napój, sok). Możliwość zaproponowania napoju odgrywa ważną rolę podczas nawiązywania relacji z drugą osobą, szczególnie osobą wymagającą wsparcia emocjonalnego, zapewnia choremu możliwość uspokojenia się (zioła, herbata relaksacyjna), poczucia dobrostanu i bezpieczeństwa. Ponadto napoje planowane są podczas organizacji spotkań informacyjno- edukacyjnych czy promocyjnych.

koszty eksploatacyjne: wynikają z szacunkowych wyliczeń kosztów eksploatacji budynku. Zawierają opłatę za media, cykliczne przeglądy i konserwacje a także proporcjonalną kwotę za ochronę obiektu, korzystanie z windy czy wywóz nieczystości. Działalność Punktu Wsparcia Środowiskowego obejmuje także koszty eksploatacji, np. awarie, naprawy.

inne koszty działalności: obejmują koszty biura rachunkowego prowadzącego księgową dokumentację związaną z działalnością Punktu, a także koszty związane z korzystaniem z usług: telefonicznej i internetowej. Rubryka ta uwzględnia również wkład własny w poszczególnych kategoriach pod postacią korzystania z telefonu, zakupu środków czystości, żywności czy dopłaty do szkoleń pracowniczych. Znajdują się tu także koszty związane z promocją punktu w postaci powielania ulotek, zamawiania banerów, dokonywania aktualizacji na stronie internetowej, w związku z działalnością Punktu.

Lokalizacja Punktu

- pilotażowy program Punktu Wsparcia Środowiskowego realizowany jest w części miasta Gdańska, w której znajduje się Środowiskowy Dom Samopomocy – w dzielnicy Strzyża, stąd najłatwiejszy dostęp do oferty punktu mają osoby mieszkające w dzielnicach usytuowanych w pobliżu lub uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy;
- na przestrzeni lat 2009-2011 klienci Punktu reprezentowali wszystkie dzielnice Gdańska, z wyjątkiem rejonu Wyspy Sobieszewskiej. Podział wg dzielnic wygląda następująco:

Lp	Nazwa dzielnicy/rejonu	% udział dzielnicy/rejonu w całym zbiorze
1.	Wrzeszcz, Aniołki, Zielony Trójkąt	18,53
2.	Oliwa, Strzyża	11,21
3.	Suchanino, Siedlce	7,76
4.	Piecki I Migowo	7,76
5.	Zaspa	7,33
6.	Przymorze	6,90
7.	Dolne Miasto, Stare Przedmieście, Olszynka	6,90
8.	Orunia Górna, Łostowice, Ujeścisko, Zakoniczyn	6,03
9.	Stogi	4,74
10.	Osowa	4,74
11.	Chełm, Biskupia Górka	3,88
12.	Brzeźno, Nowy Port, Letnica	3,45
13.	Śródmieście	3,45
14.	Żabianka	2,59

15.	Niedźwiednik, Matarnia	1,72
16.	Jasień, Kiełpinek, Kokoszki	1,72
17.	Orunia Dolna, Lipce, Święty Wojciech	1,29

3. Wnioski i propozycje:

A. **Dotyczące kadry realizującej założenia Punktu**

- obserwuje się duże zapotrzebowanie na funkcjonowanie zintegrowanego miejsca wsparcia skierowanego dla osób z zaburzeniami psychicznymi tak ze strony osób chorych i ich rodzin jak ze strony pracowników instytucji i organizacji mających styczność z w/w grupą osób;
 - o w roku 2009 – 199 osób (130 kobiet i 69 mężczyzn), 990 konsultacji
 - o w roku 2010 – 268 osób (171 kobiet i 97 mężczyzn), 1625 konsultacji
 - o w roku 2011 – 324 osób (195 kobiet i 129 mężczyzn), 2442 konsultacji
- osoby z zaburzeniami psychicznymi i członkowie ich rodzin wykazują potrzebę uzyskania wsparcia we wszystkich obszarach pomocy, zawartych w założeniach organizacyjnych;
- największe zapotrzebowanie ze strony osób z zaburzeniami psychicznymi i ich otoczenia społecznego wiąże się z uzyskaniem:
 - wsparcia informacyjnego,
 - wsparcia w zakresie diagnozy problemu, z którym się zgłaszają,
 - konsultacji służących rozwiązaniu trudności, wyjściu z kryzysu czy zwiększeniu aktywizacji społeczno- zawodowej;
- obserwuje się potrzebę zwiększenia oferty o dodatkowego konsultanta medycznego w łącznym wymiarze 1/5 etatu (20 godz./tydz.), proponowane: 18 godz./tydz. psycholog kliniczny i 2 godz./tydzień lekarz psychiatra;
- wymiar czasu pracy koordynatora oraz pozostałych konsultantów i specjalistów okazuje się być wystarczający na aktualnie zgłaszane potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi oraz potrzeby wynikające z budowania sieci wsparcia;
- obserwuje się potrzebę zatrudnienia asystentów personalnych w trzech obszarach (obszarze leczenia, społecznym i edukacyjno-zawodowym) w wymiarze około 15 godz./ tydz. odpowiedzialnych za kontakt z osobą chorą w terenie lub w miejscu zamieszkania;
- podczas dotychczasowej działalności PWS wynikała potrzeba wizyt specjalistów w domu osoby z zaburzeniami psychicznymi, która z różnych powodów nie może przyjść do PWS. Powyższe sytuacje zdarzają się średnio raz na kwartał a wizyty mogą być realizowane przez asystentów personalnych lub w szczególnych przypadkach konsultantów;
- konsultacje ze szkoleniowcem- superwizorem są istotne podczas podejmowania działań w ramach budowania zintegrowanego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wsparcie edukacyjno- superwizyjne dla zespołu merytorycznego zatrudnionego w punkcie i dla przedstawicieli organizacji współpracujących, wpływa na jakość oferowanego wsparcia. Ponadto służy poszerzeniu wiedzy i kwalifikacji w zakresie problematyki osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.

Aktualny i proponowany wymiar pracy kadry merytorycznej PWS:

Sfery oddziaływań w pilotażowym programie PWS	Wymiar czasu pracy konsultantów zgodnie z założeniami pilotażu	Proponowany wymiar czasu pracy konsultantów
Konsultanci w obszarze medycznym	20 godz./ tydz.	40 godz./ tydz. w tym lekarz psychiatra
Konsultant w obszarze pomocy społecznej	20 godz./ tydz.	20 godz./ tydz.

Konsultanci w obszarze edukacji i aktywizacji zawodowej	20 godz./ tydz.	20 godz./ tydz.
Specjalista sytuacji prawnej osoby chorej	5 godz./ tydz.	5 godz./ tydz.
Specjalista ds. mieszkalnictwa	3 godz./tydz.	3 godz./ tydz.
Asystenci personalni	0	15 godz./ tydz.
Szkoleniowiec/Superwizor	10 godz./rok	

- należy kontynuować w/w oddziaływania zwiększające świadomość społeczną dotyczącą problematyki osób z zaburzeniami psychicznymi u mieszkańców Gdańska. Za wzrost świadomości społecznej powinna być odpowiedzialna cała kadra merytoryczna PWS (koordynator, konsultanci, specjaliści, szkoleniowiec-superwizor). Podstawą takiej opinii jest niska świadomość społeczna dotycząca problematyki osób z zaburzeniami psychicznymi w ich otoczeniu społecznym (rodzina, współpracownicy, uczniowie szkół powszechnych, pracownicy szkół, pracodawcy, pracownicy urzędów pracy i innych urzędów, pracownicy służb społecznych – policjanci, kuratorzy sądowi, itd.)

- wprowadzenie wymogu posiadania przez koordynatora wykształcenia psychologicznego lub pokrewnego pozwoli koordynatorowi na przeprowadzanie diagnozy problemu, z jakim zgłosił się klient oraz przeprowadzania konsultacji psychologicznych. Jak wskazała dotychczasowa działalność PWS, zainteresowanie konsultacjami psychologicznymi oraz innymi formami wsparcia psychologicznego, znacznie przewyższa zaspokojenie tych potrzeb w ramach godzin, którymi dysponuje psycholog kliniczny (konsultant w obszarze medycznym).

B. Dotyczące logistycznych ram funkcjonowania Punktu

- obecne ramy czasowe działania PWS (pn.- czw. 9:00-19, pt. 9:00-16:00) są optymalnie dopasowane do potrzeb klientów;
- realizacja programu wskazała na potrzebę pozyskania dodatkowego, dostępnego dla wszystkich konsultantów non-stop pomieszczenia przeznaczonego tylko na cele przechowywania danych, rejestrowania konsultacji i udzielanie wsparcia informacyjnego;
- w celu ułatwienia dostępu klientom z odległych dzielnic Gdańska (głównie rejon południowego Gdańska oraz Śródmieście z Dolnym Miastem, Stogami i Olszynką) należy utworzyć filie na wypracowany wzór w PWS i skoordynowane w swoich oddziaływaniach, (za pomocą m.in. elektronicznego kalendarza zapisów).

Załącznik nr 4

Dane teleadresowe podmiotów świadczących usługi

Tabela nr 1 Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w Gdańsku (stan na dzień 11 kwiecień 2012 roku)

Rodzaj świadczeń	Zakres świadczeń	Nazwa świadczeniodawcy	Miejscowość	Kod pocztowy	Ulica	tel. do rejestracji
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej "ESCULAP"	GDAŃSK	80-822	UL. ŻABI KRUK 10/22,23	58 320 35 10
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Przychodnia Morena"	GDAŃSK	80-286	UL. JAŚKOWA DOLINA 105	58 340 72 95
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Gdańskie Centrum Zdrowia"	GDAŃSK	80-542	UL. OLIWSKA 62	58 342 33 55
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	Nadmorskie Centrum Medyczne	GDAŃSK	80-391	UL. KOŁOBRZESKA 46	58 769 39 00
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	NSZOZ PORADNIA PSYCHIATRYCZNO-PSYCHOLOGICZNA "GOSPODY-MED"	GDAŃSK	80-344	UL. GOSPODY 7	58 556 27 23
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	NIEPUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "OPTIMMED"	GDAŃSK	80-767	UL. JASKÓLCZA 7/15	58 305 24 12
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	NIEPUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "OPTIMMED"	GDAŃSK	80-631	UL.STRYJEWSKIEGO 29	58 304 22 60
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	Przemysłowy Zespół Opieki Zdrowotnej w Gdańsku	GDAŃSK	80-858	UL. WAŁOWA 27	58 320 89 98
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	Wojewódzkie Centrum Onkologii	GDAŃSK	80-219	UL. ALEJA ZWYCIĘSTWA 31-32	58 341 98 65
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	Nadmorskie Centrum Medyczne	GDAŃSK	80-180	UL. ŚWIĘTOKRZYSKA 4	58 762 77 00

Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ PORADNIA SPECJALISTYCZNA "REMEDI+LECTUS"	GDAŃSK	80-858	UL. WAŁOWA 27	58 301 78 35
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	UNIWERSYTEC KIE CENTRUM KLINICZNE	GDAŃSK	80-952	UL. DĘBINKI 7	58 349 26 55
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Gdańsku	GDAŃSK	80-104	UL. KARTUSKA 4/6	58 309 82 22
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ PORADNIA SPECJALISTYCZNA "REMEDI+LECTUS"	GDAŃSK	80-858	UL. WAŁOWA 27	58 301 78 35
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	NZOZ PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO WRZESZCZ	GDAŃSK	80-405	UL. MICKIEWICZA 28/30	607 921 207
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	Nadmorskie Centrum Medyczne	GDAŃSK	80-340	UL. GDYŃSKA 1	58 763 92 00
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Medico"	GDAŃSK	80-506	UL. DWORSKA 27	509 196 154
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży	NSZOZ PORADNIA PSYCHIATRYCZNO- PSYCHOLOGICZNA "GOSPODY- MED"	GDAŃSK	80-344	UL. GOSPODY 7	58 556 27 23
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży	NIEPUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "OPTIMMED"	GDAŃSK	80-767	UL. JASKÓŁCZA 7/15	58 305 24 12
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Gdańskie Centrum Zdrowia"	GDAŃSK	80-542	UL. OLIWSKA 62	58 342 33 71

Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Leczenia Nerwic	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Gdańskie Centrum Zdrowia"	GDAŃSK	80-542	UL. OLIWSKA 62	58 342 33 56
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Leczenia Nerwic	NIEPUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "OPTIMMED"	GDAŃSK	80-767	UL. JASKÓŁCZA 7/15	58 305 24 12
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia dla Osób z Autyzmem	GDAŃSK	80-268	UL. F. CHOPINA 42	58 520 38 30
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia - ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓŁ-UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	Nadmorskie Centrum Medyczne	GDAŃSK	80-344	UL. GOSPODY 7	58 511 16 18
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia - ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓŁ-UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	WOJEWÓDZKI OŚRODEK TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU I WSPÓŁ-UZALEŻNIENIA	GDAŃSK	80-142	UL. ZAKOPIAŃSKA 37	58 301 51 32
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia - ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓŁ-UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Gdańskie Centrum Zdrowia"	GDAŃSK	80-542	UL. OLIWSKA 62	58 342 33 65
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia - ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓŁ-UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ PORADNIA SPECJALISTYCZNA "REMEDI+LECTUS"	GDAŃSK	80-858	UL. WAŁOWA 27	58 301 78 35
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia - ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIENIA OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH INNYCH NIŻ ALKOHOL	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień "MONAR"	GDAŃSK	80-802	UL. 3 MAJA 6	58 302 63 89
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia - ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIENIA OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Gdańskie Centrum Zdrowia"	GDAŃSK	80-542	UL. OLIWSKA 62	58 342 33 60

	YCH INNYCH NIŻ ALKOHOL					
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Poradnia Psychologiczna	NIEPUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "OPTIMMED"	GDAŃSK	80-767	UL. JASKÓŁCZA 7/15	58 305 24 12
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	PROGRAM LECZENIA SUBSTYTUCYJNE GO	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapii Uzależnień w Smażynie	GDAŃSK	80-282	UL. SREBRNIKI 9	58 346 15 03
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział Dzienny Psychiatryczny dla Dorosłych	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Gdańskie Centrum Zdrowia"	GDAŃSK	80-542	UL. OLIWSKA 62	58 342 33 81
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział Dzienny Psychiatryczny dla Dorosłych	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku	GDAŃSK	80-282	UL. SREBRNIKI 1	58 524 75 40
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział Dzienny Psychiatryczny dla Dorosłych	UNIWERSYTEC KIE CENTRUM KLINICZNE	GDAŃSK	80-952	UL. DĘBINKI 7	58 349 26 50
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział Dzienny Psychiatryczny dla Dorosłych	Nadmorskie Centrum Medyczne	GDAŃSK	80-340	UL. GDYŃSKA 1	58 763 92 00
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział Dzienny Psychiatryczny dla Dorosłych	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Medico"	GDAŃSK	80-506	UL. DWORSKA 27	509 196 154
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział Dzienny Psychiatryczny Rehabilitacyjny dla Dzieci i Młodzieży	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Gdańskie Centrum Zdrowia"	GDAŃSK	80-542	UL. OLIWSKA 62	58 342 33 71
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział Dzienny - Świadczenia Psychiatryczne Geriatryczne	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Gdańskie Centrum Zdrowia"	GDAŃSK	80-542	UL. OLIWSKA 62	58 342 33 81
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział Dzienny - TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	WOJEWÓDZKI OŚRODEK TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU I WSPÓŁ-UZALEŻNIENIA	GDAŃSK	80-142	UL. ZAKOPIAŃSKA 37	58 302 26 52
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział Dzienny - TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Gdańskie	GDAŃSK	80-542	UL. OLIWSKA 62	58 342 33 65

		Centrum Zdrowia"				
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	LECZENIE ŚRODOWISKOWE (DOMOWE)	NIEPUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "OPTIMMED"	GDAŃSK	80-767	UL. JASKÓŁCZA 7/15	58 305 24 12
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział stacjonarny - ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku	GDAŃSK	80-282	UL. SREBRNIKI 1	58 524 76 09
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział stacjonarny - ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku	GDAŃSK	80-282	UL. SREBRNIKI 1	58 524 76 21
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział stacjonarny - ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku	GDAŃSK	80-282	UL. SREBRNIKI 1	58 524 76 39
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział stacjonarny - ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku	GDAŃSK	80-282	UL. SREBRNIKI 1	58 524 76 41
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział stacjonarny - ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku	GDAŃSK	80-282	UL. SREBRNIKI 1	58 524 76 46
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział stacjonarny - ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku	GDAŃSK	80-282	UL. SREBRNIKI 1	58 524 76 50
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział stacjonarny - ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH	7 Szpital Marynarki Wojennej z Przychodnią - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	GDAŃSK	80-305	UL. POLANKI 117	58 552 65 23
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział stacjonarny - ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE DLA DOROSŁYCH	UNIWERSYTEC KIE CENTRUM KLINICZNE	GDAŃSK	80-952	UL. DĘBINKI 7	58 349 26 50

Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział stacjonarny - ŚWIADCZENIA PSYCHIATRYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku	GDAŃSK	80-282	UL. SREBRNIKI 1	58 524 76 66
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział stacjonarny - LECZENIE ZABURZEŃ NERWICOWYCH DLA DOROSŁYCH	UNIWERSYTECKIE CENTRUM KLINICZNE	GDAŃSK	80-952	UL. DĘBINKI 7	58 349 26 50
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział stacjonarny - LECZENIE UZALEŻNIEŃ, W TYM ŚWIADCZENIA TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku	GDAŃSK	80-282	UL. SREBRNIKI 1	58 524 76 81
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział stacjonarny - LECZENIE ALKOHOLOWYCH ZESPOŁÓW ABSTYNYCJI (DETOKSYKACJI)	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku	GDAŃSK	80-282	UL. SREBRNIKI 1	58 524 76 15
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział stacjonarny - ŚWIADCZENIA REHABILITACYJNE DLA UZALEŻNIONYCH OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MONAR Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny dla Dzieci i Młodzieży	GDAŃSK	80-298	UL. AGRARNA 2	58 349 49 54
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Oddział stacjonarny - Świadczenia Rehabilitacji dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych ze Współistniejącymi Innymi Zaburzeniami Psychicznymi Głównie Psychotycznymi (podwójna diagnoza)	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MONAR Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny dla Dzieci i Młodzieży	GDAŃSK	80-298	UL. AGRARNA 2	58 349 49 54
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	Izba Przyjęć Szpitala	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku	GDAŃSK	80-282	UL. SRBRNIKI 1	58 524 76 02

Tabela nr 2

Realizacja w 2012 roku w Gdańsku różnych form opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi (informacja Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku)

Nazwa jednostki/ rodzaj zadań	Zakres działań	Podmiot prowadzący	Liczba osób korzystających ze wsparcia
MOPR / Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną			
ul. Kisielewskiego 12/1 (2 mieszkania)	wsparcie po przez: 1.pracę socjalną 2. poradnictwo specjalistyczne 3. naukę w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • samoobsługi • samodzielności życiowej • rozwijania kontaktów społecznych • pełnienia ról społecznych 4. pomoc w: <ul style="list-style-type: none"> • realizacji kontaktów społecznych • zagospodarowania wolnego czasu • ubieganiu się o uzyskanie mieszkania 	Stowarzyszenie „Wspólnota Serc	15 miejsc/16 osób skorzystało
ul. Nowiny 7		Stowarzyszenie „Wspólnota Serc”	
ul. Wajdeloty 28		Stowarzyszenie „Wspólnota Serc”	
ul. Grunwaldzka 127		Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry” FOSA”	
MOPR / Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób chorych psychicznie			
ul. Taborowa 4/10	j. w.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób z kryzysami Psychicznymi „Przyjazna Dłoń”	3 miejsc
MOPR / Prowadzenie i zapewnienie miejsc w klubach samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi			
ul. Hoene 6	<ul style="list-style-type: none"> • przełamywanie izolacji społecznej • przygotowywanie osób do powrotu i prawidłowego funkcjonowania w życiu społecznym • doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach życiowych i społecznych • motywowanie do podejmowania 	Stowarzyszenie „Wspólnota Serc”	42 miejsc/49 osób skorzystało
ul. Toruńska 8/4		Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry” FOSA”	
ul. Chopina 42		Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry” FOSA”	
ul. Chrobrego 56		Stowarzyszenie na Rzecz Osób	

	<p>leczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywne wypełnianie wolnego czasu • nauka czynności dnia codziennego • motywacja do prawidłowego nawiązywania i otrzymywania kontaktów społecznych 	z kryzysami Psychicznymi „Przyjazna Dłoń”	
MOPR/Prowadzenie środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi			
ul. Chopina 42 dla młodzieży	Realizacja usług w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.	Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry” FOSA	97 miejsc/102 osób skorzystało
ul. Chopina 42 dla dorosłych		Stowarzyszenie na Rzecz Osób z kryzysami Psychicznymi „Przyjazna Dłoń	
ul. Ogrodowa 23 dla osób z ch. Alzheimera		Fundacja „Markus”	
ul. Burzyńskiego 1.		Fundacja „Markus”	
MOPR/ Prowadzenie środowiskowego domu samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną			
ul. Jagiellońska 11	j.w.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym	102 miejsc/118 osób skorzystało
ul. Wajdeloty 28		MOPR w Gdańsku	
ul. Nowiny 7		MOPR w Gdańsku	
ul. Starogardzka 20		DPS Starogardzka	
Prowadzenie Warsztatów terapii Zajęciowej			
WTZ TPG ul. Bażyńskiego 32	Stworzenie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudniania.	Polskie Towarzystwo Głuchoniewidomych	227 miejsc/ 227 osób skorzystało
WTZ PSOUU ul. Tysiąclecia 24 ul. Raclawicka 17 ul. Świętojańska 68		Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowy	

WTZ ul. Nałkowskiej 6A/1 ul. Niedźwiednik 21		Fundacji ” Sprawni Inaczej”	
WTZ „Tratwa” ul. Uczniowska 33		ZPCH POLWEST Prokurent	
WTZ „ Bolek i Lolek” ul. Kołobrzaska 57		Fundacja Edukacji Ekologicznej i Promocji Zdrowia	
WTZ ul. Batorego 26		Stowarzyszenie Rehabilitacji i Przedsiębiorczości	
MOPR/ Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej			
Asystent osoby niepełnosprawnej	Pomoc w: <ul style="list-style-type: none"> • dotarciu w wybrane miejsce (do placówek edukacyjnych, rehabilitacyjnych, placówek służby zdrowia itp.); • załatwianiu spraw urzędowych oraz w poszukiwaniu pracy, • załatwianiu codziennych spraw (w wizycie u fryzjera, zakupach, itp.), • aktywnym udziale w życiu społecznym i kulturalnym 	Fundacja „MARKUS”	3 asystentów dla 60 osób z zaburzeniami psychicznymi
Punkt Wsparcia Środowiskowego dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi na bazie Środowiskowego Domu Samopomocy i Dziennego Domu Pomocy			
Punkt wsparcia ul. Chopina 42,	Budują sieć powiązań z przedstawicielami instytucji współpracujących z Punktem. Punkt świadczy wsparcie psychologiczne, prawne, socjalne, a także doradztwo zawodowe osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom.	Fundacja „FOSA”	W okresie od stycznia do maja br. liczba konsultacji wyniosła – 1094
Prowadzenie Punkt Informacji i Wsparcia dla Osób z Chorobą Alzheimer			

Punkt Informacji i Wsparcia dla Osób z Chorobą Alzheimera na bazie Dziennego Domu Pomocy „Pod Cisem” przy ul. Sterniczej 2 w Gdańsku	Świadczenie porad osobom z chorobą Alzheimera i ich rodzinom oraz integrowanie podmiotów działających na rzecz pomocy osobom z chorobą Alzheimera oraz koordynację świadczeń i usług w systemie ochrony zdrowia i pomocy społecznej	Dzienny Dom Pomocy „Pod Cisem” (w strukturze MOPR)	W okresie: styczeń – maj 2012 r. udzielono – 90 porad
MOPR/ Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych			
Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych	Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Gdańsku	31
		.Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Kryzysami Psychicznymi „Przyjazna Dłoń”	30
		Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym	60
		Fundacja „Autyzm bez Tabu”	14
		Fundacja Oparcia Społecznego Aleksandry „FOSA”	10
MOPR/ Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej z hostelem na 10 miejsc CIK PCK”			
Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych	Całodobowa specjalistyczna pomoc psychologiczna dla osób będących w kryzysie, również dotyczących przemocy w rodzinie, osób dotkniętych przestępstwem. Prowadzenie szkoleń dla służb miejskich. Prowadzenie programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy. Zapewnienie 10 miejsc hotelowych.	Polski Czerwony Krzyż Pomorski Zarząd Okręgowy w Gdańsku	Za 2011 – 4248 zgłoszonych osób pierwszorazowo <i>w tym:</i> 339 porad udzielono z powodu chorób psychicznych; Za 2011 - 905 zgłoszeń dot. przestępstwa przemocy Za 2011 - 2273 udzielonych specjalistycznych porad

			psychologicznych Za 2011 – 71 osoby/47 rodzin , w tym 23 dzieci skorzystały z hostelu
--	--	--	--

Tabela nr 3

Dofinansowanie w 2012 roku działania poradni geriatrycznych w Gdańsku

L.p.	Nazwa oferenta	Telefon
1	NZOZ „Przychodnia Mickiewicza”, ul. Mickiewicza 28/30	58/344 29 01
2	NZOZ „Przychodnia Brzeźno”, ul. Gałczyńskiego 6	58/342 94 22 58/342 93 20

UZASADNIENIE

Gdański Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012 – 2015 określa najistotniejsze elementy polityki zdrowotnej i wyznacza kierunki w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców Gdańska. Program ma strategiczny charakter działań na rzecz osób uzależnionych, dotkniętych przemocą, w tym mobbingiem, rodzin dysfunkcyjnych, dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi, seniorów, osób bezdomnych, osób bezrobotnych. Program porządkuje dotychczasowe działania podejmowane w Gdańsku w zakresie promocji zdrowia psychicznego i ukierunkowuje działania podejmowane w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia psychicznego w Gdańsku.

Program jest spójny z kierunkami Programu Operacyjnego „Gdańsk Moje Miasto” do Strategii Rozwoju Gdańska do roku 2015 oraz Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2015.

Obowiązek opracowania i realizacji programu oraz ustalenia priorytetów promocji zdrowia psychicznego wynika z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Uwzględniając powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

WNIOSKODAWCA:

OPINIA RADCY PRAWNEGO:

